Dziś w numerze dodatek: SPORT i KULTURA FIZYCZNA

Poniedziałek, 16 września 1935 - Nr. 214 - Cena 15 gr
(Pismo wychodzi w dniu datowania)

Dzień Pomorski

10 stron
Rok VII

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ BYDGOSKI - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA GDAŃSKA - GAZETA MORSKA
DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA : — : — : — : — : —

Redakcja i Administracja: Toruń, ul. Bydgoska 56. — Telefony redakcyjne: 10-91 ogólny (czynny w dzień i w nocy), 10-92 sekretarz redakcji, 10-93 redaktor naczelny. Telefony administracyjne: 10-94 biuro administracji, 10-95 kierownik administracji, 17-48 filja miejska administracji.
Filja Administracji: Królowej Jadwigi nr. 12/14, wejście od ul. Małe Garbary nr. 2. — Konto czekowe P. K. O. 160-318.

Wynik wyborów do Senatu

Kolegja wojewódzkie w całej Polsce wybrały wczoraj 64 senatorów

Wczoraj w całym kraju zgodnie z ustawą o ordynacji wyborczej do Senatu **odbyły się w miastach wojewódzkich posiedzenia kolegjów wyborczych, na których wybrano 64 senatorów.** Z liczby senatorów powołanych w wojewódzkich kolegjach wyborczych przypada: na m. st. Warszawę, woj. kieleckie i lwowskie po 6 senatorów, na woj. warszawskie i łódzkie po 5 senatorów, na woj. lubelskie, wołyńskie, krakowskie, poznańskie po 4-ch senatorów, na woj. wileńskie, białostockie, tarnopolskie i śląskie po 3 senatorów, na woj. nowogrodzkie, poleskie, stanisławowskie i pomorskie po 2-ch senatorów.

Wyniki wyborów podajemy poniżej.

Dr. Konrad Siudowski i dyr. Stanisław Tor — senatorami z Pomorza

Z przebiegu wojewódzkiego kolegjum wyborczego w Toruniu

Wielka sala posiedzeń w gmachu Dyrekcji Kolejowej w Toruniu, ozdobiona dwoma portretami naturalnej wielkości śp. Marszałka Piłsudskiego i Pana Prezydenta Rzeczypospolitej zawrzała wczoraj o godzinie 10 zrana niezwykłem życiem. Zapełniło ją bowiem 121 elektorów (na 123 wybranych elektorów, nieprzybyło tylko 2, w zgromadzeniu brało więc udział 121 osób), mających wybrać 2 senatorów i 2 zastępców z okręgu Pomorskiego. A więc prócz delegatów miasta Torunia i powiatu toruńskiego przybyli elektorzy powiatów: Brodnicy, Chełmna, Chojnic, Działdowa, Morskiego i miasta Gdyni, Grudziądza powiatu i miasta, dalej powiatów: Kartuzy, Kościerzyna, Lubawa, Sępolno, Starogard, Świecie, Tczew, Tuchola i Wąbrzeźno. Na sali obecny był też Komisarz Wyborczy p. Lech Czarliński.

O godz. 10,15 od stołu prezydjalnego, za którym zasiedli starosta krajowy p. **Wincenty Łącki** — jako przewodniczący i pp. Lucjan Prądzyński z Sępolna, Leon Kowalski ze Świecia i ks. prałat Paweł Czaplewski z Tczewa-wsi — jako sekretarze, rozległ się dzwonek. Po załatwieniu formalności wstępnych, jak sprawdzenie listy obecności itd. przewodniczący zaproponował osobisty skład Komisji-matki. Wobec jednak braku jednomyślności o godz. 11 zarządzono tajne kartkami wybory jej 15 członków.

Tu podzielono się na szereg grup i grupek, w sali a zwłaszcza w korytarzach odbywano małe konwentykle, w kłębach dymu zbierając podpisy na kandydatów do komisji głównej. Wreszcie o godz. 13 przewodniczący ogłasza, że weszli do

KOMISJI-MATKI

panowie: Jan Kaletta, Jan Wandtkie z Chojnic i Tomasz Lilienfeld z Lipnicy, Leon Klein burmistrz z Chełmna i Władysław Dobrowolski z Lisewa, radca Komisarjatu Generalnego R. P. w Gdańsku p. Ignacy Ziętkiewicz z Gdyni, pani Antonina Sawicka, żona generała z Grudziądza, Feliks Lewiński z Kartuz, sędzia Alojzy Hermann, płk. Michał Gnoiński i dr. Banaś z Torunia, podinspektor szkolny Stanisław Buszyński z Nowegomiasta i Augustyn Serożyński z Łękorzy (obaj pow. lubawski), Kazimierz Ciągliński z Gniewa i Władysław Kentzer z Rówienicy (pow. Świecie).

Tu zarządzono przerwę do godz. 13,30 poczem Komisja-matka przedstawiła zgromadzeniu czterech kandydatów **na senatorów** w osobach pp. dr. **Konrada Siudowskiego,** ziemianina z Przydatki (pow. Brodnica), pułkownika rezerwy, prezesa zarządu wojewódzkiego Federacji Polskich Zw. Obrońców Ojczyzny, **Stanisława Tora,** prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, dyrektora Polskiej Agencji Eksportu Drewna (Paged'u) w Gdyni, **Tadeusza Seiba,** inspektora szkolnego w Toruniu i płk. **Michała Gnoińskiego** z Torunia, zgromadzenie wysunęło dodatkowo jeszcze jednego kandydata mianowicie jako piątego w osobie p. Leona Kowalskiego, burmistrza a byłego starostę w Świeciu.

Głosowali wszyscy obecni, a więc 121 elektorów, przyczem jedną kartkę oddano nieważną. Wybrani zostali

DO SENATU

pp. Siudowski (głosów 70), Tor (głosów 62).

Pozostali kandydaci otrzymali: p. Kowalski 35 głosów, Seib 33 gł i Gnoiński 21 gł.

Zkolei Komisja-matka po krótkiej naradzie postawiła następujące kandydatury **na zastępców,** mianowicie pp. **płk. Michał Gnoiński, dyr. Józef Borowik, Tadeusz Seib i Augustyn Serożyński.**

W głosowaniu tem oddano 120 kartek, z których 118 ważnych. Głosów otrzymali pp.: Seib 51, Gnoiński 52, Serożyński 44 i Borowik 33.

Przeważnie nie było kwalifikowanej większości, więc odbyły się powtórne wybory i wybrani tym razem zostali już prostą większością głosów

ZASTĘPCY

pp. Seib (45 głosów) i Serożyński (40 gł.).

Z pozostałych kandydatów otrzymali pp. Gnoiński 39 głosów i Borowik 14 głosów.

W innych województwach

W WARSZAWIE

Kolegjum wyborcze do Senatu m. st. Warszawy dokonało wyborów 6-ciu senatorów oraz 6-ciu zastępców senatorów. Na senatorów wybrano: 1) Józefa **Becka,** ministra; 2) Wacława **Makowskiego,** profesora; 3) Aleksandra **Osińskiego,** generała; 4) Mieczysława **Michałowicza,** profesora; 5) Stefana **Dąbkowskiego,** nacz. wydz. tramwajów miejskich; 6) Jana **Lewandowskiego,** kupca.

Na zastępców powołano: 1) Jana **Karyoriego,** sędziego; 2) Annę **Pohoską,** doc. uniwer.; 3) Bolesława **Miklaszewskiego,** profesora; 4) Stefana **Bruna,** przemysłowca; 5) Józefa **Waserbergera,** adwokata; 6) Marjana **Górskiego,** profesora.

W WOJEW. WARSZAWSKIEM

W Warszawie wojewódzkie kolegjum wyborcze dokonało wyborów z terenu warszawskiego województwa następujących 5-ciu senatorów: 1) Czesława **Michałowskiego,** ministra; 2) Jerzego **Siemionkowskiego,** rolnika; 3) Janusza **Radziwiłła,** b. posła; 4) Michała **Róga,** b. posła; 5) Władysławę **Macieszynę,** działaczkę społeczną.

Na następców wybrano: 1) Zdzisława **Wierzbickiego,** rolnika; 2) Tadeusza **Zenczykowskiego,** notarjusza; 3) Witolda **Gorzechowskiego,** rolnika; 4) Stanisława **Wasiaka,** prezydenta m. Płocka; 5) Antoniego **Wawrzynieckiego,** adwokata.

W KRAKOWIE

W Krakowie wojewódzkie kolegjum wyborcze dokonało wyboru następujących senatorów oraz zastępców:

Na senatorów wybrano: 1) dr. Mikołaja **Kwaśniewskiego;** 2) Franciszka **Lipińskiego,** b. posła; 3) **Kleszczyńskiego,** prezesa Izby Rolniczej w Krakowie; 4) Feliksa **Gwiżdża,** b. posła.

Zastępcami wybrani zostali: Władysław **Stryjeński,** prezes Izby Lekarskiej; 2) Ludwik **Strojek,** dyrektor archiwum akt dawnych; 3) Zdzisław **Krudzielski,** dyrektor fabryki cementu Portland w Szczakowej; 4) Franciszek **Górkiewicz,** rolnik z pow. wadowickiego.

W POZNANIU

Poznańskie kolegjum wyborcze wybrało na senatorów następujące osoby: 1) dr. Witolda **Jeszkego,** adwokata; 2) dr. Zygmunta **Głowackiego,** wicestarostę krajowego; 3) Stanisława **Łakińskiego,** wójta, rolnika i 4) Bernarda **Chrzanowskiego,** b. kuratora poznańskiego okręgu szkolnego.

W LUBLINIE

W Lublinie wojewódzkie kolegjum wyborcze dokonało wyboru następujących senatorów: 1) prof. dr. **Ehrenkreutza;** 2) **Jaroszewiczową,** działaczkę społeczną; 3) T. **Lechnickiego,** rolnika; 4) mjr. **Modrzeckiego,** lekarza oraz zastępców: 1) Stefana **Zeleka,** sędziego, lat 50; 2) J. **Czerwińskiego,** inżyniera; 3) **Liszkowskiego,** wiceprezydenta m. Lublina; 4) J. **Kobiałko,** urzędnika.

W KIELCACH

W Kielcach wojewódzkie kolegjum wyborcze wybrało następujących senatorów: 1) Jerzego **Barańskiego,** nauczyciela, lat 51 z Warszawy; 2) **Jagrym-Maleszewskiego,** pułkownika z Warszawy, lat 56; 3) Romana **Holewickiego,** urzędnika z Sosnowca, lat 48; 4) Stefana **Rydla,** rolnika, lat 43; 5) Zygmunta **Leszczyńskiego,** rolnika, lat 69; 6) Dominika **Zbierskiego,** nauczyciela, lat 45. Zastępcami wybrano: 1) Wiktora **Gosiewskiego,** lekarza, lat 46, zam. w Sosnowcu; 2) Albina **Lachowskiego,** rolnika, lat 49; 3) dr. Bohdana **Glińskiego,** lekarza, lat 49, zam. w Opatowie; 4) Jana **Jigiela,** nauczyciela, lat 43; 5) Zygmunta **Klonowskiego,** inżyniera-chemika, lat 52; 6) Adolfa **Steinhagena,** rolnika.

W ŁODZI

W Łodzi wojewódzkie kolegjum wyborcze wybrało na senatorów: 1) gen. Andrzeja **Galicę,** lat 62, generała brygady w stanie spoczynku; 2) Stanisława **Mańkowskiego,** lat 59, rolnik; 3) Marjana **Malinowskiego** (Wojtek), b. posła, lat 59; 4) Aleksandra **Hejman-Jareckiego,** przemysłowca, lat 49; 5) Franciszka **Ploceka,** rolnika.

Na zastępców senatorów wybrano: 1) ks. Józefa **Próchnickiego,** proboszcza z pow. wieluńskiego; 2) Wandę **Norwid-Neugebauerową,** działaczkę społeczną; 3) Jana **Piotrowskiego,** rolnika; 4) Ignacego **Nowakowskiego,** przemysłowca; 5) Karola **Algeyera,** rzemieślnika.

W KATOWICACH

W Katowicach wojewódzkie kolegjum wyborcze z terenu Śląska wybrało następujących 3-ch senatorów: 1) Rudolfa **Kornke,** kupca, lat 50; 2) **Grajka,** prezesa Związku Górników Z. Z. P., lat 53; 3) dr. A. **Pawelca,** lekarza, lat 49. Na zastępców wybrano: 1) dr. M. **Wilimowskiego;** 2) R. **Halfara,** wiceburmistrza; 3) Jana Jakóba **Kowalczyka,** urzędnika.

W PIŃSKU

W Pińsku wojewódzkie kolegjum z terenu woj. poleskiego wybrało następujących senatorów: 1) Piotra **Olewińskiego,** urzędnika min. rolnictwa, lat 41; 2) ppłk. Józefa **Taube,** lat 42. Na zastępców powołano: 1) O. Ludwika **Skibińskiego,** majora i 2) Stanisława **Walkowicza,** rolnika.

W TARNOPOLU

W Tarnopolu wojewódzkie kolegjum wyborcze wybrało następujących 3-ch senatorów oraz zastępców: 1) **Maruszewskiego,** wojewodę; 2) Stanisława **Siedleckiego,** inżyniera, lat 58; 3) St. **Łuckiego,** działacza społecznego, lat 48. Na zastępców senatorów powołano: 1) W. **Puchałę,** burmistrza m. Trembowli; 2) Stanisława **Kozłowskiego,** rolnika i 3) Mikołaja **Malickiego,** rolnika.

W STANISŁAWOWIE

W Stanisławowie wojewódzkie kolegjum wyborcze wybrało dwóch senatorów: 1) gen. dr. Ferdynanda **Zarzyckiego;** 2) księdza kanonika R. **Łobodycza** ze Stanisławowa, lat 44. Na zastępców powołano: 1) Antoniego **Jakubowicza,** rolnika i 2) Mikołaja **Liczkowskiego,** rolnika.

W NOWOGRÓDKU

W Nowogródku wojewódzkie kolegjum wyborcze wybrało 2-ch senatorów: 1) Władysława **Malskiego,** rolnika-osadnika, lat 41; 2) Konstantego **Rdułtowskiego,** rolnika, b. senatora zamieszkałe-

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej).

(Dokończenie ze str. 1).

go w Chernihowie Górnym, lat 55. Zastępcami zostali wybrani: 1) Józef **Gebhard-Dąbrowski**, nadleśniczy lasów państwowych, lat 48 i 2) Stanisław **Tomaszewski**, rolnik-osadnik, lat 44.

W BIAŁYMSTOKU

W Białymstoku wojewódzkie kolegjum wyborcze wybrało 2-ch senatorów: 1) J. **Ryszkę**, rolnika; 2) K. **Terlikowskiego**, b. posła, adwokata z Grodna; 3) Kazimierza **Bispinga**, rolnika.

W ŁUCKU

W Łucku wojewódzkie kolegjum wyborcze dokonało wyboru z terenu wołyńskiego województwa następujących senatorów: 1) J. **Jędrzejewicza**, b. premjera; 2) M. **Masłowa**, b. senatora, lat 50; 3) Ant. **Staniewicza**, b. senatora, adwokata, lat 53; 4) Tadeusza **Dworakowskiego**, b. senatora, rolnika, lat 54.

Na zastępców zostali wybrani: 1) Józef **Sleszyński**, urzędnik w stanie spoczynku; 2) Jakób **Byczkowski**, dyrektor gimnazjum ukraińskiego w Równem; 3) Joachim **Wołoszynowski**, prezes Związku Spółdzielczego „Hurt"; 4) Stanisław **Starczewski**.

„Piłsudski" wyruszył w pierwszą swą podróż do Ameryki

Uroczystości w czasie postoju statku w porcie gdyńskim

Jasny ciepły poranek, jeden z ostatnich słonecznych przebłysków lata, któremi darzy wybrzeże łagodna jesień morska. Zastygła gładka tafla wodna basenów portowych i tylko za falochronami lekki powiew wiatru muska i marszczy spokojną powierzchnię morza.

Port gdyński obchodzi dziś wielkie święto. **Ksiądz Biskup Morski poświęci dzisiaj nową białoczerwoną banderę, która znaczyć będzie szlaki oceaniczne potężnego transatlantyku polskiego — motorowca „Piłsudski".** Dlatego w powietrzu łopocą barwne czerwone, żółte, niebieskie flagi i bandery, dlatego zamarła odświętnie gorączka portowego kłębowiska. Tłumy płyną ku przystani Dworca Morskiego. Co chwila wspaniałe samochody przywożą **przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej, reprezentantów wojska, marynarki, władz administracyjnych.**

Na nabrzeżu zebrały się tłumy dziatwy szkolnej, poczty sztandarowe towarzystw gdyńskich, zastępy organizacyj, stowarzyszeń, harcerstwa. Wszystkie oczy zwrócone są w stronę morza, gdzie drzemie na redzie kilka statków handlowych, a skąd za chwilę ukazać się ma duma polskiej marynarki, nowy motorowiec oceaniczny.

Na górnym peronie dworca stoją już przedstawiciele Rządu w otoczeniu miejscowych władz cywilnych i wojskowych. Dużą grupę tworzą przyjezdni z Warszawy, goście Linji Żeglugowej Gdynia — Ameryka i Ministerstwa Przemysłu i Handlu. **„Płynie"** — pada radosny okrzyk gdzieś wśród tłumu. Istotnie na jasno-lazurowem tle nieba ukazuje się **piękna błyszcząca sylwetka morskiego olbrzyma.** W promieniach słońca lśnią biało pokłady, błyszczą kremowe kominy przepasane czerwonemi kręgami.

Krótko po godz. 9 statek **majestatycznie wchodzi do awanportu.** Na czarnej powierzchni burty błyszczą srebrne litery **„PIŁSUDSKI".** Na dziobie dumnie wznosi się nad szeroką ozdobą splecioną z wężyków generalskich, skromna odznaka „Za wierną służbę" — najwyższe ongiś odznaczenie I Brygady Legjonów Polskich. Skromny krzyż w kole ma dziś głębszą, niż kiedykolwiek wymowę, siłę, wyraz. Odznaka legjonowa na dziobie potężnego motorowca — ostatniego wyrazu techniki i doskonałości — to nawiązanie do chlubnej tradycji sierpniowych dni 1914 roku, dni pełnych bohaterstwa, wiary i poświęcenia, które wznieciły płomień wolności i rozpaliły go w potężny zwycięski wysiłek całego Narodu.

Statek przycumowano do nabrzeża. W dal morską płyną uroczyste dźwięki hymnu narodowego, a później marsza „Pierwszej Brygady". Tłum zakotłował się, zatrzepotały białoczerwone chorągiewki, powietrzem wstrząsnął radosny, potężny okrzyk. Z górnego peronu na pokład statku spuszczono stalowy pomost, po którym wchodzić zaczęli zaproszeni goście.

Skromny ołtarz polowy na najwyższym t. zw. słonecznym pokładzie — krucyfiks nad banderą, zieleń, kwiaty — to wszystko. Ks. Biskup **Okoniewski** wychodzi z mszą. U stóp ołtarza zajęli miejsce przedstawiciele Rządu, generalicja, dalej uwagę zwracają mundury yacht-klubów, złoto galonów marynarki wojennej i handlowej. W pierwszym rzędzie krzeseł obok b. ministra skarbu **Jana Piłsudskiego**, oczy wszystkich przykuwa postać młodziutkiej panienki w skromnym czarnym płaszczu i bereciku. **Jadwiga Piłsudska**, w towarzystwie swych stryjów Jana i Kazimierza bierze udział w uroczystości poświęcenia i podniesienia bandery na statku, noszącym **największe imię historji polskiej — imię jej Wielkiego Ojca.**

Obecni są **Minister Przemysłu i Handlu Floyar - Rajchman, Minister W. R. i O. P. Wacław Jędrzejewicz, Minister Komunikacji inż. Butkiewicz, Kierownik MS. Wojsk. gen. Kasprzycki, Wiceministrowie Korsak, Doleżal, Ks. Żongołłowicz, Prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa gen. Krzemieński, Prezes LM i K. gen. Orlicz-Dreszer b. min. pułk. Miedziński, Wojewoda Pomorski Stefan Kirtiklis, dyr. Dep. Morskiego inż. Możdżeński, Komisarz Rządu m. Gdyni Sokół, dyrektor Urzędu Morskiego inż. Łęgowski, wicekomisarz inż. Szaniawski, prezes Akademji Literatury Wacław Sieroszewski.** Marynarkę reprezentują szef Kierownictwa M. Woj. **Kontradmirał Świrski, Dowódca Floty Kontradm. Unrug, D-ca Obrony Wybrzeża kmdr. dypl. Frankowski, Komendant Portu kmdr. por. Steyer.** Są przedstawiciele **Związku Legjonistów, POW. Związku Strzeleckiego** z prez. **Budzyńskim** i prez. **Paschalskim** na czele. Są przedstawiciele sfer portowych Gdyni z **prezesem Związku Armatorów Kollatem.** Honory domu czynią dyrektor Linji „Gdynia — Ameryka" p. **Leszczyński, kmdr. Jacynicz,** i komendant statku „Piłsudski" **Stankiewicz.** Przybyli radca ambasady włoskiej **Bellardi Ricci** i attache handlowy **Pietrabissa,** radca ambasady amerykańskiej **Hallach L. Rose,** charge d'affaires Danji **Surafose** i w. in.

Po skończonej mszy św. Ks. Biskup Okoniewski wygłosił ze stopni ołtarza **płomienne przemówienie,** poczem dokonał aktu **poświęcenia bandery.** Za chwilę na rozkaz p. Ministra Rajchmana **wciągnięto banderę na maszt.** I znów płyną w dal dźwięki hymnu narodowego, a potem słowa Ministra Przemysłu i Handlu, który jako najwyższy przełożony marynarki handlowej, zwiastuje **o wcieleniu nowego motorowca do składu polskiej floty handlowej.** Z aktem tym łączył się uroczysty moment wręczenia p. Ministrowi przez prezesa Sądu Okręgowego w Gdyni p. Parczewskiego, **wyciągu z rejestru handlowego, gdzie wpisany został Ms. „Piłsudski".**

Zkolei wygłosił przemówienie **reprezentant rządu portugalskiego,** który wręczył p. min. Rajchmanowi **dwie drogocenne szkatuły z ziemią pochodzącą z Madery,** a przeznaczoną na kopiec Marszałka Piłsudskiego w Sowińcu. W imieniu Linji „Gdynia — Ameryka" przemawiał prezes Rady Nadzorczej **p. Szumski,** zaś imieniem Akademji Literatury prez. **Sieroszewski.**

Po tej oficjalnej części uroczystości wszyscy obecni udali się na zwiedzenie wnętrza statku, a później na śniadanie, wydane przez dyrekcję Linji.

Odjazd z Gdyni

Stosownie do programu, wczoraj o godz. 17-tej **M/S „Piłsudski" opuścił port gdyński,** udając się w swą pierwszą podróż do Nowego Jorku. Statek był **wypełniony do ostatniego miejsca.**

Wśród pasażerów znajduje się — jak wiadomo — m. in. wiceminister **Koc,** który wiezie odręczne pismo P. Prezydenta R. P. prof. Ignacego Mościckiego do prezydenta Stanów Zjedn. A. P. Roosevelta oraz sztychy, przedstawiające walki o niepodległość Ameryki. Statek żegnany był przez szereg dygnitarzy państwowych z p. ministrem przemysłu i handlu **Floyar-Rajchmanem** na czele, władze miejscowe administracyjne i wojskowe, duchowieństwo oraz tysiączne rzesze publiczności.

W chwili odbijania statku od nadbrzeża, orkiestra odegrała hymn narodowy, a zebrane tłumy **zgotowały spontaniczną owację, wznosząc okrzyki na cześć Rzplitej.** Wokół polskiego transatlantyku skupiły się przepełnione publicznością statki, holowniki, motorówki i jachty, **odprowadzając go na redę.**

Zawody o puhar Gordon-Bennetta rozpoczęte

Trzynaście balonów szybuje w nieznaną dal

Warszawa, 15. 9. (PAT.) Wczoraj na lotnisku cywilnem na Mokotowie **rozpoczęły się zawody Gordon-Bennetta 1935,** połączone z **Meetingiem Lotniczym.**

Między godz. 16 a 17-tą przyleciało **17 samolotów,** biorących udział w zlocie gwiaździstym i reprezentujących 8 aeroklubów polskich oraz jeden francuski. Pierwszą nagrodę rajdu gwiaździstego zdobył **samolot P. W. S. pilotowany przez p. Arcimowskiego.**

Podczas Meetingu por. **Włodarkiewicz** wykonał szereg akrobacyj powietrznych na samolocie R. W. D. 10 oraz pilot **Offierski** dokonał szereg akrobacyj na szybowcu. Ponadto odbyły się pokazy **startu i lądowania wirowca** (autożyro) oraz pokazy **skoków z balonami.** Wspaniałym wyczynom naszych lotników przyglądały się wielotysięczne tłumy publiczności, które wypełniły trybuny i miejsca stojące na lotnisku.

W niedzielę, w drugi dzień zawodów o puhar Gordon - Bennetta w Warszawie panowała piękna pogoda. Na zawody przybyli **członkowie rządu i korpusu dyplomatycznego** oraz przedstawiciele władz zajmując miejsca w łożach honorowych. Trybuny i miejsca stojące wypełniły **wielotysięczne tłumy mieszkańców stolicy.** Przybyły też liczne wycieczki **ze wszystkich stron Polski.** Na lotnisku zaparkowano setki samochodów i motocykli, które brały udział w rajdach gwiaździstych do Warszawy.

Zawody rozpoczęły się **o godz. 12 konkursem szybowców,** ciągniętych na linach przez samoloty. Pierwsze miejsce w konkursie zdobył p. Antoni **Kocjan,** przebywając w powietrzu **29 minut.** Następnie odbył się **wyścig samolotów,** mających na celu porównanie szybkości samolotów różnych typów na trasie **Mokotów — Ochota — Okęcie.** W locie tym samolot **„Super - P"** wykazał swoją dużą sprawność i kolosalną szybkość i mimo, iż startował ostatni, **przegonił pozostałe samoloty, lądując pierwszy.** Samolot „Super-P" pilotowany był przez **Orlińskiego.**

W dalszym ciągu zawodów odbyły się **akrobacje na szybowcach** oraz równocześnie start a następnie lądowanie pułk. **Stachonia na wirowcu i inż. Hożeckiego na awjonetce** RWD. 9 celem pokazania publiczności zalet obu typów tych maszyn. Ponadto odbyło się pilotowanie **samolotu RWD. 8 bez śmigła** przez drugi samolot. Pięknych ewolucyj powietrznych dokonał następnie por. **Włodarkiewicz.**

O godz. 16,30 przybył na lotnisko **p. premjer Sławek.** W chwilę później przybył p. **Prezydent Rzplitej z małżonką** w otoczeniu domu cywilnego i wojskowego. W chwili przybycia p. Prezydenta Rzplitej orkiestra 36 p. p. Legji Akademickiej odegrała hymn narodowy.

Zawody balonowe zainaugurował w zastępstwie nieobecnego ministra komunikacji **wiceminister inż. Bobkowski.** P. wiceminister wygłosił mowę, w której omówił rolę imprez balonowych dla ogólnego postępu lotnictwa, stwierdzając, że zawody balonowe nic nie straciły na swojem znaczeniu i atrakcyjności. Lotnictwo balonowe polskie — oświadczył mówca — jakkolwiek młode, może już dziś pochlubić się **znacznemi wyczynami w tej dziedzinie.**

Aerokluby belgijski, francuski, holenderski, niemiecki, Stanów Zjedn. i Szwajcarji wysłały swoich najznakomitszych zawodników, którzy wraz z naszymi pilotami zmierzą się o zaszczytną palmę zwycięstwa. W zakończeniu p. wicemin. Bobkowski w imieniu rządu Rzplitej **ogłosił 23-cie zawody balonów wolnych o puhar im. Gordon-Bennetta za otwarte.** Po przemówieniu p. wiceministra orkiestra odegrała „Pierwszą Brygadę".

Ze specjalnych klatek wypuszczono kilkaset gołębi pocztowych. Po starcie balonu **„Gopło"** z radjostacją i balonu **„Syrena"** z pocztą nastąpił **start balonów z zawodnikami w odstępach kilkuminutowych** w przewidzianej kolejności. Pierwszy wystartował balon **„Bruxelles"** (Belgja) i ostatni 13-ty balon **„Polonja"** z załogą Burzyński i Wysocki. Podczas startu odegrano hymny narodowe państw, reprezentowanych w zawodach. Wreszcie wystartował balon **„Legjonowo"** z pocztą lotniczą.

Włochy występują z Ligi Narodów?

Pogłoski o decydującej uchwale rządu włoskiego

Paryż, 15. 9. (PAT.) Genewski korespondent Havasa donosi, że **ewentualność opuszczenia przez Włochy Ligi Narodów,** która rozważana była na dzisiejszem posiedzeniu włoskiej rady ministrów, wywołała w Genewie **olbrzymią sensację,** tembardziej, że ogólnie sądzono, iż mowa premjera Lavala wniosła odprężenie napiętej sytuacji. Oczekiwano, że wysiłek premjera francuskiego znajdzie oddźwięk w Rzymie. Z tą myślą komitet pięciu przystąpił ze zdwojoną energją do pracy nad projektem kompromisowej rezolucji.

Już sama zapowiedź ewentualnego wystąpienia Włoch **wywołała rozczarowanie w łonie wszystkich delegacyj,** które, pomimo wszystko oczekiwały pokojowego załatwienia zatargu. Po przeprowadzonych przez Francję próbach nieustępliwość Włoch, które nawet nie chcą czekać na zakończenie prac komitetu pięciu, była **ostro napiętnowana przez koła angielskie.**

Groźby Hitlera pod adresem Litwy i Żydów

Reichstag przyjął nową ustawę przeciwżydowską

Norymberga 15. 9. (PAT). Oczekiwane z niezwykłem napięciem posiedzenie Reichstagu rozpoczęło się punktualnie o godz. 9 w gmachu „Kulturvereinshausu". **Gęste kordony policji i oddziałów szturmowych zamknęły dostęp do gmachu.** Do sali obrad dopuszczono tylko **niewielką ilość dziennikarzy zagranicznych.** Uwagę zwracało to, że sala obrad udekorowana była **wyłącznie flagami ze znakami swastyki.** Brak było natomiast dotychczasowej urzędowej flagi biało-czarno-czerwonej.

Na wstępie posiedzenia, które otworzył premjer pruski Goering, jako przewodniczący Reichstagu przemówił minister spraw wewn. Frick stawiając wniosek, przyjęty następnie przez aklamację, o **zniesienie obowiązującego dotychczas regulaminu obrad** i dający pełnomocnictwa przewodniczącemu Reichstagu ustalenia nowego regulaminu obrad.

Berlin 15. 9. (Tel. wł.). W oświadczeniu rządowem, złożonem przez kanclerza Hitlera na wczorajszem posiedzeniu reichstagu w Norymberdze uderzał **ostry ton w stosunku do rządu litewskiego.** Hitler w gwałtowny sposób protestował przeciw bezceremonjalnemu pozbawianiu Niemców kłajpedskich praw **autonomicznych i zwrócił się z apelem do Ligi Narodów,** aby stała na straży statutu kłajpedzkiego.

W niemniej ostrej formie zwrócił się Hitler przeciw uchwałom Kominternu, który jest — jego zdaniem **ekspozyturą międzynarodowego żydowstwa.** Wreszcie i wyrok uwalniający sprawców zamachu na flagę hitlerowską statku Bremen posłużył Hitlerowi do dalszego ataku na żydowstwo.

W końcu swego przemówienia zapowiedział Hitler wniesienie 3 projektów ustaw, które odczytał i uzasadniał następnie prezydent reichstagu Goering.

Pierwsza z nich dotyczy flagi Rzeszy, druga obywatelstwa Rzeszy, trzecia nosi nazwę **„ustawa o ochronie niemieckiej krwi i niemieckiej czci"** i posiada oblicze wybitnie antyżydowskie.

Wszystkie te ustawy przyjęto **przez aklamację** poczem wśród owacji dla Hitlera który raz jeszcze przemówił o znaczeniu ustaw, zamknięto posiedzenie odśpiewaniem hymnu hitlerowskiego.

Partyjny dzień wolności

Z uroczystości narod.-socjalistycznych w Norymberdze

(Korespondencja własna). **Norymberga,** we wrześniu.

Pociąg za pociągiem opuszcza Berlin: jeden, dwa, pięć, dwanaście, piętnaście pociągów nadzwyczajnych, wiozących SA, SS, oddziały armji robotniczej itd., pociąg dygnitarzy narodowo - socjalistycznych i państwowych, pociąg dyplomatów zagranicznych, wśród których ambasador Polski, p. Lipski.

To tylko z Berlina. Z całej Rzeszy zjechało do Norymbergi blisko 500 nadzwyczajnych pociągów, nie licząc tych wszystkich, którzy przybyli pieszo i pociągami zwyczajnemi. Cała młodzież hitlerowska, zwinąwszy obozy wakacyjne, ruszyła w drogę ku Norymberdze, przebywając łącznie 11 tysięcy km. w 500 dniach marszu w spiekocie, wśród niepogody i burz.

Ponad wąskiemi, prastaremi uliczkami Norymbergi, pamiętającemi jeszcze czasy Hohenstaufów, unosi się głos dzwonów. Ze wszystkich wież biją dzwony, a o bruk ulic uderza miarowy krok setek tysięcy butów. Pół miljona samego wojska partyjnego zjawiło się na rozkaz dowódców w Norymberdze; 50 tysięcy SS, dziesiątki tysięcy młodzieży partyjnej płci obojga; dywizja wojska wszystkich rodzajów broni.

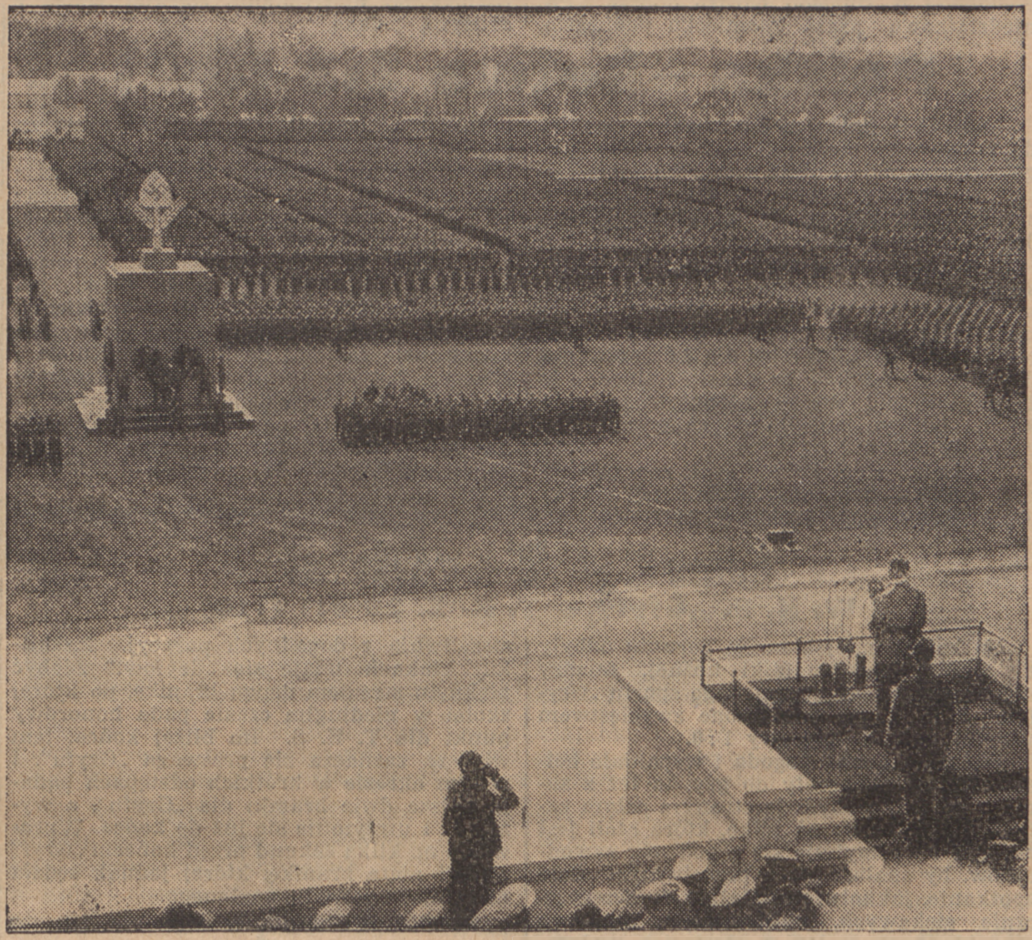
W Norymberdze święto. Święto partyjne. Miało się odbyć dopiero w roku przyszłym. Ale rok 1936 jest rokiem Olimpjady. Święto partyjne kolidowałoby ze świętem międzynarodowego sportu.

Tegoroczny zjazd partyjny otrzymał predykat wolnościowego. Zaprzeszłoroczny nazywał się dniem zwycięstwa. Oczywiście partyjnego. Wszystko bowiem odbywa się pod znakiem partji. Partji zwycięskiej. Partji, która od dnia klęski monachijskiej w r. 1923 w ciągu 10-ciolecia doszła do absolutnej władzy w całej Rzeszy, „obaliła ograniczenia Traktatu Wersalskiego i przywróciła narodowi wolność, przywracając mu armję w roku jedenastym".

Gdy w roku ubiegłym wybrana z tysiąca Leni Rifenstein montowała swoje zdjęcia filmowe ze zjazdu partyjnego, nazwała całość „Triumfem woli". Nie można zaprzeczyć, że tak było w rzeczywistości. Trzeba było rzeczywiście dużej woli ze strony wodza, ze strony wszystkich jego wiernych, wielkich i małych, aby przeprowadzić partję przez wszystkie klęski i niepowodzenia, przez więzienia i czyhającą na każdym kroku z rąk opozycji śmierć i doprowadzić ją do ostatecznego triumfu: do objęcia nieograniczonej władzy nad 65-ciu miljonami obywateli, rozbitych na stronnictwa, grupy i grupki, z których każda miała inny cel i inne drogi do tego celu wiodące. Pewnego dnia styczniowego roku 1933 postawiono przed 65-miljonowym narodem sztandar narodowo - socjalistyczny ze swastyką pośrodku i powiedziano mu: oto twój bóg. Tego odtąd czcić będziesz. I jeszcze: pod tym znakiem zwyciężysz. A w dwa lata później dano narodowi przedsmak tego zwycięstwa: przywrócono armję, jako widomy symbol wolności, ograniczonej Traktatem Wersalskim.

Pod starożytnemi murami Norymbergi, w promieniu wielu kilometrów powstały nowe miasta. Jak okiem sięgnąć, widać tylko namioty, a wśród namiotów ulice. Kara Mustafa z wielką potęgą pod Wiedniem. W pobok kuchnie polowe gotują dzień i noc strawę dla tych setek tysięcy, które zjechały. Z drugiej strony miasta obóz wojskowy: piechota, kawalerja, artylerja, wojska lotnicze, marynarze, wojska techniczne — wszystko to przedefiluje przed Führerem.

Wszystkie miasta: to murowane odwieczne i owe miasta z namiotów, przybrane suto

Kanclerz Hitler przemawia do 54.000 członków „służby pracy".

sztandarami ze swastyką. I wszystkie miasta okoliczne. Cała Frankonja. Wszędzie grzechot bębnów, głuche uderzenia kotłów młodzieży hitlerowskiej, piskliwy głos janczarskich piszczałek i dźwięki orkiestr. Na chodnikach brać cywilna z rozdziawionemi ustami i lotne oddziały fotografów - reporterów dziennikarskich. Dziennikarze chadzają zwyklew pojedynkę, podglądają i podpatrują ze wszystkich stron rzadki zjazd. A jest ich niemało. Ze wszystkich stron świata zjechali się! Jeszcze jedna armja. Ale nie umundurowana, ginąca w tłumie, przewijająca się z otwartemi uszami i oczami wszędzie, najmniej gadatliwa, lecz zważająca na wszystko, co się wokół niej dzieje. Dopiero gdy wszystkie inne armje, strudzone gadaniem i słuchaniem już śpią, dziennikarz jeszcze czuwa. Szybko przesuwa się wałek Underwooda, czy innego Remingtona i na papier sypią się paciorki liter, które mają ogłosić światu o wszystkiem, co się w tej właśnie chwili w Norymberdze dzieje.

Zaś z sal zjazdowych, z trybun sypią się wspomnienia przebytych walk; obietnice na przyszłość, przysięgi wierności, zaklęcia pokojowe pod adresem Europy i świata.

Poza salami, na placach i boiskach stoją szeregi byłych i przyszłych wojowników, których wprzągnięto do niezwyczajnej dla nich pracy pokojowej. Prężą się na komendę i za chwilę ruszą zwartym krokiem, aby przedefilować przed Führerem. Przejdą tak, przemaszerują z jednego planu na drugi, wsiąkną w ulice starego miasta i znikną pod namiotami. Pójdą wszędzie, gdzie ich zaprowadzi Führer. Ten, czy inny, który po tym przyjdzie. **Al. Th.**

Zapas złota

Bilans Banku Polskiego za pierwszą dekadę września

W pierwszej dekadzie września zapas złota powiększył się o 0,1 miljn. zł. do 511,6 miljn. zł., natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz obniżył się o 2,4 miljn. do 8,4 miljn zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 12,6 miljn. zł. do 23,2 miljn. zł.

Pokrycie złotem obniżyło się do 48,69% i przekracza normę statutową o przeszło 18 punktów.

Wykonywanie umowy na dostawę nasion do olejarni

Umowa między Związkiem Olejarni a Centralą obrotu nasionami oleistemi, została już zawarta i obecnie znajduje się w stadjum wykonania.

Olejarnie zrzeszone, w liczbie kilkunastu, z olejarnią gdyńską na czele, której udział w zakupie surowca jest największy, przystąpiły do umowy na dostawę krajowych nasion oleistych w ogólnej ilości 41.500 ton, w czem znajduje się 15.000 ton siemienia lnianego, 22.000 ton rzepaku i rzepiku, oraz 4.500 ton siemienia konopnego po cenach przewidzianych w umowie.

Przegląd nowoczesnej broni na kongresie hitlerowskim

w Norymberdze

Na zakończenie odbywającego się od kilku dni w Norymberdze kongresu partji narodowo-socjalistycznej odbędzie się wielka rewja wojskowa. Minister lotnictwa gen. Göring odbył na lotnisku wojskowem w Fürth pod Norymbergą inspekcję eskadr lotniczych, które wezmą udział w rewji. Ogółem zebranych jest tam 108 samolotów wojskowych. Göring przemówił do lotników, podnosząc znaczenie entuzjazmu, jaki ożywia nową armję niemiecką i wskazując, że tym samym duchem przejęte jest również lotnictwo wojskowe Rzeszy.

Ulicami Norymbergi przejechało w sobotę 135 nowoczesnych czołgów z pełną załogą, kierując się w stronę obozowiska wojskowego, w Gebersdorf pod Norymbergą. Ludność wyległa na ulice, witając owacyjnie oddziały czołgów, które uczestniczyć będą w rewji wojskowej, zapowiedzianej na zakończenie kongresu partyjnego.

Uzupełnienie umowy polsko-niemieckiej

o ubezpieczeniu społecznem

W Dzienniku Ustaw Nr. 68 z dnia 12 bm. ogłoszona została treść porozumienia, zawartego w maju br. pomiędzy Ministerstwem Opieki Społecznej a Ministerstwem Pracy Rzeszy Niemieckiej.

Porozumienie to w wielu ważnych punktach zmienia i uzupełnia umowę polsko-niemiecką o ubezpieczeniu społecznem z czerwca 1931 r., dostosowując ją do zmienionego w ostatnich latach ustawodawstwa ubezpieczeniowego polskiego i niemieckiego. Z porozumienia wynika m. in., że dopłaty państwowe do rent niemieckiego ubezpieczenia inwalidzkiego udzielane będą obywatelom polskim również w razie ich pobytu w Polsce. Uprawnienia z tytułu niemieckiego ubezpieczenia górniczego będą mogły być zachowane w razie kontynuowania go w Spółce Brackiej w Tarnowskich Górach, czego dotąd umowa nie przewidywała.

Z drugiej strony, w myśl nowego rozporządzenia, osoby uprawnione do rent niemieckich, które nie otrzymywały ich do połowy 1931 r. ze względu na ograniczenia stosowane przez ustawodawstwo niemieckie i które dotąd nie zgłosiły swych roszczeń — winny donieść do dnia 30 bm. instytucjom niemieckim o swem miejscu pobytu; w przeciwnym bowiem razie utracą prawo do świadczeń na czas od 1931 r. wstecz.

GŁOSY I ODGŁOSY

Walka z drożyzną

(l.) Pod powyższym tytułem umieścił „Dziennik Poznański" artykuł, w którym rzuca **hasło bezwzględnego zwalczania wszelkich niesłusznych objawów drożyzny.**

Z artykułu tego wyjmujemy następujące ustępy:

„Zarobki urzędników państwowych i pracowników prywatnych czy też dochody rzemiosła względnie handlu są niesłychanie skromne. Rolnictwo dochodów niema wcale. **Jakże ciężko w tych warunkach utrzymać równowagę gospodarczą? Jakże unikać trzeba wszelkich objawów, które zachwianie równowagi stosunków ekonomicznych mogłyby jeszcze powiększyć.**

Walkę z drożyzną prowadziliśmy w stosunku do wielkich zakładów rzeźnickich. „Gazeta przemysłu rzeźnickiego" tłómaczy, że kalkulacja cen mięsa jest normalna. Musi być tak, a nie inaczej — powiada! No dobrze — **kto jednak z konsumentów ma dziś... normalne dochody. Dziś za normalnym zyskiem gonić nie można, dziś trzeba zadowolić się godziwym zyskiem. Minęły czasy normalnych dochodów, dziś panuje okres jakotakich dochodów. Wszelka niesłuszna zwyżka cen w jednej gałęzi gospodarki musi uszczuplić dochody w innej. Gdy cena mięsa jest zaduża, pracownik wydaje w swym budżecie zadużo na mięso a zamało pozostanie mu na inne wydatki. Niesłuszna zwyżka cen zakłóca więc równowagę budżetu, wprowadza społecznie szkodliwe perturbacje i musi być zwalczana.**

Najznakomitszy w tej chwili znawca polskich stosunków gospod., ekonomista o niebywale przewidujących horyzontach myślowych p. min. Matuszewski postawił słuszną zasadę, że jest tylko jeden bochenek chleba do podziału między ludność. Trzeba go więc tak dzielić, aby podział był dla wszystkich sprawiedliwy. Rzeźnicy ostatnią zwyżką cen chcieli sobie przydzielić zbyt wielką skibkę chleba. Czy dlatego inni mieli być wygłodzeni?"

Kto ponosi winę?

„Mały Dziennik", organ ruchu katolickiego w Polsce, pisze w swych rozważaniach powyborczych m. in. tak:

„W każdym razie, wybory niedzielne są stwierdzeniem faktu, że wewnętrzne rozbicie społeczeństwa nie zmniejszyło się wcale. Że zmarnowana została sposobność zapoczątkowania wewnętrznej zgody i konsolidacji narodowej, zarysowująca się po zgonie Marszałka Piłsudskiego. Kto za to ponosi winę?"

Na pytanie „kto za to ponosi winę"?, odpowiada „Dziennik Poznański" temi słowy:

„Ponosi za to winę wyłącznie opozycja. Starczy przypomnieć ekscesy bojówek endeckich rozbijających urny wyborcze, przecinających druty telegraficzne i rzucających kamieniami na pograniczu polsko-niemieckiem w polskich strażników granicznych. Starczy przypomnieć niesłychaną napaść „Kurjera Poznańskiego" na osobę J. Ekscelencji Ks. Biskupa Okoniewskiego. Starczy przeczytać uwagi „Kurjera Poznańskiego" obelżywie mieszające całe duchowieństwo i siostry zakonne w bojkot wyborów. To opozycja, a ściślej mówiąc endecja powinna sobie dobrze wziąć słowa „Małego Dziennika", że **...trzeba pracować usilnie, by Polska, wyzbywając się corychlej wewnętrznej waśni, mogła przystąpić do pracy nad swem przeobrażeniem duchowem i zbliżyć się do ideału państwa chrześcijańskiego.**

Obóz, któremu patronuje genjusz Józefa Piłsudskiego, nie ustanie w walce o wielką przyszłość narodu".

Ci, co nie głosowali

Charakterystyczną ocenę tych, którzy — poza bojkotowcami — nie brali udziału w wyborach, daje „Polska Zbrojna":

„Przedewszystkiem ta **bierna masa, która zawsze zaszywa się w pielesze domowe i wygodnictwo życiowe stawia wyżej niż uczestnictwo w sprawach publicznych.** Masa ta wynosi — jak to już wykazały poprzednie wybory — około 25 proc. uprawnionych do głosowania. Czasem część tej masy przy bardzo usilnej agitacji, przy szarpnięciu jej obojętnych sumień, daje się wciągnąć w wiry życia zbiorowego. Ale na codzień jest zaskorupiona w swych małych sprawach, swem aspołecznem sobkostwie. Oportunizm życiowy święci tu swe triumfy. **Za cnotę uchodzi „desinteressement" w stosunku do wszystkiego, co przekracza ramy życia zawodowego, rodzinnego, towarzyskiego. Zresztą wśród tej masy jest wielu, którzy rozumują: u steru władzy są ludzie mocni, których przeszłość i charakter gwarantuje ład i bezpieczeństwo — i w tem rozumowaniu znajdują aprobatę swej nieobecności. Niech się inni troszcza...**

Sport i Kultura Fizyczna

Nr 48 — Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy — Rok VI

Sensacyjny mecz piłkarski Polska - Niemcy we Wrocławiu

Nikłe zwycięstwo reprezentacji niemieckiej

W niedzielę we Wrocławiu odbył się międzypaństwowy mecz piłkarski Polska — Niemcy przy szczelnie wypełnionych publicznością trybunach. Zwyciężyła reprezentacja Niemiec w stosunku 1:0 (1:0). Jedyną bramkę dnia uzyskał Conen. Sędziował dobrze sędzia szwedzki Oklson.

Mecz ten poprzedzony był spotkaniem senjorów Śląska polskiego i Śląska niemieckiego. Wygrała drużyna polska 3:1 (2:0).

Wrocław, 15. 9. (PAT) Międzypaństwowy mecz piłkarski Polska—Niemcy, wygrany przez Niemcy w nieznacznym stosunku 1:0, wywołał w Niemczech ogromne zainteresowanie. Ze wszystkich stron Rzeszy przybyły do Wrocławia na ten mecz pociągi popularne. Na olbrzymim stadjonie Hermana Goeringa zebrało się przeszło 45.000 widzów.

Zawody rozpoczęły się oczywiście od części oficjalnej, odegrano więc hymny narodowe itd. Po tych wstępnych uroczystościach rozpoczęły się właściwe zawody. Gra była pełna dramatycznych momentów. Niemcy niewątpliwie przeważali technicznie nad Polakami. Polacy walczyli jednak niesłychanie ambitnie i ofiarnie.

Atak nasz, który zresztą nie był najlepszą częścią drużyny, potrafił wyzyskać wszystkie słabe strony przeciwnika. Koncertową grę pokazali Albański w bramce, a przedewszystkiem najlepszy na boisku Martyna. Im przedewszystkiem zawdzięcza Polska, że Niemcy wygrali tak nieznacznie.

Zaledwie raz udało się kierownikowi ataku niemieckiego Conenowi przełamać mur obrony polskiej i zdobyć jedną decydującą o zwycięstwie bramkę. W ostatnich 10 minutach Polacy starali się za wszelką cenę wyrównać, Niemcy jednak zastosowali system defenzywny, grając wyraźnie na czas. Udało im się w ten sposób utrzymać wynik.

Publiczność okazywała jednak wyraźne niezadowolenie z gry swojej drużyny w ostatnim kwadransie. Należy podkreślić, że gra prowadzona była przez cały czas fair. Sędziował p. Ohloson bardzo dobrze. Poniedziałkowa prasa niemiecka podkreśla, że zwycięstwo Niemiec było zupełnie zasłużone, jednak w zbyt skromnym stosunku. „Montag" zaznacza, że zwycięstwo uzyskali Niemcy po niesłychanie ciężkiej walce z drużyną polską.

Polska—Łotwa 3:3 (0:2)

Łódź, 15. 9. (PAT.) W Łodzi odbył się międzypaństwowy mecz piłkarski, między drugą reprezentacją Polski a reprezentacją Łotwy. Polakom udało się po ciężkiej walce uzyskać zaledwie wynik nierozstrzygnięty, 3:3. Do przerwy prowadzili Łotysze 2:0. Polacy zaprezentowali się bardzo słabo, zwłaszcza w pierwszej połowie, Łotysze natomiast grali bardzo dobrze, ale po przerwie nie wytrzymali narzuconego przez Polaków tempa. Pierwsza bramka dla Łotyszów padła w 25-tej minucie ze strzału Skinca, a w 28-mej minucie Peterson zdobył drugą bramkę dla Łotwy. Zanosiło się na wysoką porażkę Polski.

Po zmianie pól Polacy grali znacznie lepiej. Już w drugie minucie Smoczek z winy bramkarza łotewskiego uzyskał pierwszy punkt dla Polski. W kilka minut później padła wyrównująca bramka ze strzału Malczyka. Łotysze w 12-tej minucie przez Wernersa podwyższyli wynik na 3:2. Wynik dnia, 3:3 ustalił Borowski w 20-tej minucie. Polacy wystąpili w składzie Piasecki, po przerwie Keller, Fliegel, Michalski, Góra, Sroczyński, Haliszka, po przerwie Przeździecki, Borowski, Malczyk, Nawrot (po pierwszym kwadransie zastąpił go Smoczek), Knioła i Riesner. Łotysze grali w zapowiedzianym składzie z tem, że w drugiej połowie kontuzjonowanego Petersona zastąpił Wernersa. Zawody prowadził bardzo dobrze p. Frankenstein z Wiednia. Widzów ponad 15.000.

Derby Torunia

W. K. S. „Gryf" — T. K. S. 29 4:1 (1:0)

Na boisku miejskiem w Toruniu odbyły się wczoraj zawody piłki nożnej, między miejscowemi matadorami tego sportu „Gryfem" a T. K. S., zakończone zwycięstwem „Gryfu" 4 : 1, do przerwy 1 : 0.

Piękna jesienna pogoda i wspaniałe boisko, wprost zachęcały do gry, to też z samego początku obydwie strony z całym zapałem rzucają się na piłkę, która atoli jest okrągła i wysmykuje się z pod nóg zawodników, by znaleźć się u przeciwnika. Całe spotkanie, jakkolwiek należało do bezsprzecznie ciekawych, obfitowało w mnóstwo niedokładnych podań z obydwóch walczących stron. Na ogół jednak w pierwszej połowie lekką przewagę w grze miał „Gryf", którego gracze, silniejsi fizycznie, lepiej startowali do piłek i lepiej się ustawiali. W T. K. S. zawodzi prawa strona ataku, a szczególnie prawoskrzydłowy. Na 20 min. przed końcem pierwszej połowy, „Gryf" zdobywa prowadzenie, czemu dobrze broniący bramkarz T. K. S. nie może przeszkodzić.

Po przerwie „Gryf" coraz częściej dochodzi do głosu, jednak napastnicy przestrzeliwują z dogodnych pozycyj. Po kilku atakach udaje się „Gryfowi" zdobyć pięknym strzałem drugą bramkę, po której zkolei w niedługim czasie pada honorowy punkt dla T. K. S. Im bliżej końca, tem większa zaznacza się przewaga „Gryfu", i w tym okresie w krótkich odstępach padają dalsze dwie bramki dla „Gryfu", a wynik 4 : 1 utrzymuje się już do końca. Wprawdzie na kilka sekund przed końcem „Gryf" zdobył piątą bramkę, której jednak sędzia nie uznał spowodu spalonego.

Zawody prowadził p. Stogowski.

*

W przedmeczu powyższych zawodów miało się odbyć spotkanie drużyn „Astorji" i K. P. W. Toruń, które jednak nie doszło do skutku, gdyż z drużyny K. P. W. Toruń zjawiło się tylko 7 graczy na boisku. Zebrana publiczność doznała przykrego zawodu. Czyżby tak poważna organizacja, jaką jest K.P.W., istotnie nie dysponowała 11 zawodnikami? Trzeba było zawody odwołać, a nie narażać publiczność na daremne przychodzenie.

Piłka nożna

NIEMCY — ESTONJA 5:0.

Berlin, 15. 9. (PAT.) Druga drużyna niemiecka spotkała się w Szczecinie z Estonją, bijąc ją bez wysiłku 5:0 (2:0).

KRAKÓW — LWÓW 2:1 (2:0).

Lwów, 15. 9. (PAT.) Rewanżowe spotkanie piłkarskie Kraków — Lwów o puhar przechodni prof. Zeleńskiego zakończyło się ponownem zwycięstwem Krakowa w stosunku 2:1 (2:0).

WARTA (POZNAŃ)—POLONJA (BYDGOSZCZ 2 : 0 (1 : 0).

Na stadjonie miejskim imienia Marszałka Piłsudskiego w Bydgoszczy odbyły się wczoraj zawody piłkarskie między Wartą poznańską a mistrzem Pomorza Polonją Bydgoszcz. Po ciekawej grze, obfitującej w wiele pięknych momentów, zwyciężyła Polonja 2 : 0, do przerwy 1 : 0. Bramki dla Polonji zdobył Kimmel, pierwszą w 15 minucie pierwszej połowy, drugą z rzutu karnego w 30 min. drugiej połowy.

Spotkanie stało na bardzo wysokim poziomie i mimo, że Warta wystąpiła w pełnym składzie ligowym, Polonja przez cały czas gry miała lekką przewagę.

Sędziował dobrze p. Konieczka. Publiczności ponad 1000 osób.

Pływalnia miejska w Grudziądzu

Miasto Grudziądz dorobiło się pięknej pływalni miejskiej, która niewątpliwie przyczyni się do dalszego roz woju sportu pływackiego.

Zwycięstwo tenisistów jugosłowiańskich

Warszawa — Zagrzeb 0:4

Warszawa, 15. 9. (PAT.) W niedzielę na kortach warszawskiej Legji zakończył się 3-dniowy międzynarodowy mecz tenisowy pomiędzy klubem tenisowym Zagrzeb a Legją warszawską. Wygrali ostatecznie tenisiści zagrzebscy w stosunku 4:0. Ostatnią grę Tłoczyński — Kukuljevic przerwano z powodu ciemności. Ponieważ dogrywka meczu tego nie nastąpi, przeto wynik ten nie został uwzględniony w ogólnym wyniku spotkania. Wczoraj Pallada (Jugosławja) wygrał z Wittmanem w trzech setach 7:5, 6:4, 6:4. Gra była naogół jednostajna. Obaj zawodnicy grali przeważnie z głębi kortu, jednakże Pallada częściej podchodził do siatki i kończył piłki. Drugie spotkanie Tłoczyński — Kukuljevic przerwano, jak już nadmieniliśmy, przy stanie 6:3, 5:7, 2:6, 6:1, 6:6. Ostatni piąty set był szczególnie zacięty. Z początku prowadził Polak 3:1. Następnie Kukuljevic wygrał trzy kolejne gemy i prowadził 4:3. Dalsze gemy przypadają kolejno każdemu z obu graczy. Przy stanie 6:6 z powodu ciemności sędzia przerwał grę. Po zawodach puhar ufundowany przez Towarzystwo Polsko-Jugosłowiańskie wręczony został zwycięskiej drużynie jugosłowiańskiej.

Mistrzostwa sztafetowe Polski

Wilno, 15. 9. (PAT) W sobotę i niedzielę odbyły się w Wilnie mistrzostwa sztafetowe Polski. Zawody te należą do najmniej udanych. W pierwszym dniu stawili się na start jedynie zawodnicy miejscowego S: M. P., którzy wygrali sztafetę olimpijską walkowerem w bardzo słabym czasie 4,31,1. Warszawianka i Legja z Warszawy mimo nadesłanych do Wilna zgłoszeń nie przyjechały. Organizatorzy, licząc się jednak z nadzieją przyjazdu gości, oczekiwali ich przybycia na stadjonie przez pół godziny, opóźniając rozpoczęcie zawodów. W niedzielę odbyła się sztafeta 3 razy 1000 metrów, w której zwyciężył również zespół S. M. P. w czasie 9,59,1. Startowały ogółem trzy zespoły. Lekceważenie tych mistrzostw przez kluby z całej Polski wywołać musi przykre wrażenie.

Łódź - Zagrzeb w hazenie 2:1 (1:1)

W międzynarodowym meczu w hazenie reprezentacja Łodzi pokonała Zagrzeb w stosunku 2:1 (1:1). Decydującą o zwycięstwie bramkę zdobyła Głażewska w ostatniej minucie.

K.K.T. Katowice — zwycięża B.K.S. Bydgoszcz w tenisie 5 : 2

W niedzielę przy pięknej pogodzie jesiennej, odbyły się na kortach B. K. S-u w Bydgoszczy, zawody tenisowe o drużynowe mistrzostwo Polski, między mistrzem grupy śląsko - krakowskiej Katowickim Klubem Tenisowym a mistrzem Okręgu pomorsko-poznańskiego B. K. Sem z Bydgoszczy. Zwyciężyli zdecydowanie goście w stosunku 5:2. Dwa punkty dla Bydgoszczy zdobył Laszkiewicz, natomiast drugi reprezentant Bydgoszczy Kamiński, wypadł słabo. Na wyróżnienie zasługuje p. Głowacka, Bydgoszcz, która w spotkaniu z drugą rakietą Polski Volkmer-Jacobsonową mimo przegranej, zaprezentowała się z jaknajlepszej strony, pokazując kilka pięknych zagrań.

Poszczególne wyniki są następujące:

Pfal (K.) — Kamiński (B.) 6:1, 6:2.

Grzesiok (K.) — Laszkiewicz (B.) 6:3, 3:6, 3:6.

Pfal (K.) — Laszkiewicz (B.) 2:6, 8:6, 5:7.

Grzesiok (K.) — Kamiński (B.) 6:1, 6:1.

Volkmer-Jacobsonowa, Pfal (K.) — Głowacka, Laszkiewicz 6:4, 7:5.

Pfal, Grzesiok — Laszkiewicz, Kamiński 6:2, 6:3.

Volkmer-Jacobsonowa (K.) — Głowacka (B.) 6:2, 6:4.

Zawody lekkoatletyczne

SOKÓŁ (Grudziądz) — SOKÓŁ (Chojnice) 345,5:91,5.

Wczoraj odbył się w Grudziądzu mecz lekkoatletyczny półfinałowy o drużynowe mistrzostwo Pomorza pomiędzy Sokołem z Chojnic a Sokołem grudziądzkim. Mecz zakończył się wysokiem zwycięstwem Sokoła grudziądzkiego w stosunku 345 i pół pkt. do 91 i pół pkt. Na zawodach Potocki (Sokół — Grudziądz) pobił rekord Pomorza w biegu na 110 metrów przez płotki, osiągając czas 16,8 sek.

WALASIEWICZÓWNA USTALA NOWY REKORD ŚWIATOWY.

Na stadjonie miejskim w Czeladzi odbyły się w sobotę zawody lekkoatletyczne, na których Walasiewiczówna w świetnej formie ustaliła nowy rekord światowy w biegu na 250 mtr. uzyskując czas 30,8 sek. Poprzedni jej rekord, ustalony w Japonji w zeszłym roku, wynosił 32,3 sek.

W biegu na 100 mtr. Walasiewiczówna osiągnęła czas 11,7 sek., wyrównując swój rekord światowy.

LEKKOATLETYCZNE MISTRZOSTWA MARYNARKI WOJENNEJ.

Gdynia, 15. 9. (PAT) W Gdyni odbyły się lekkoatletyczne mistrzostwa marynarki wojennej o puhar kontradmirała Świrskiego. W ogólnej punktacji mistrzostwo marynarki wojennej zdobyła „Flota", osiągając 50 punktów. Drugie miejsce zajęła „Flotylla" — 25 pkt., 3-cie — 5-ty Dyon art. przeciwlotn., 4-te — morski Dyon Lotniczy.

SOKÓŁ I. — SOKÓŁ II. 280:177.

Na stadjonie miejskim w Bydgoszczy odbyły się zawody lekkoatletyczne o drużynowe mistrzostwo Pomorza, między Sokołem I. a Sokołem II. z Bydgoszczy. W ogólnej punktacji zwyciężył Sokół I. zdobywając 280 punktów, podczas gdy Sokół V. zdobył 177 punktów.

Wyniki są naogół słabe i usprawiedliwione brakiem na starcie wybitniejszych zawodników.

Mecz bokserski

CUIAVIA (Inowrocław)—SOKÓŁ (Poznań) 6 : 10.

Poznań, 15. 9. (PAT) W ramach rozgrywek o drużynowe mistrzostwo Poznania w klasie A odbył się tu mecz bokserski między Cuiavią (Inowrocław) a Sokołem (Poznań). Wygrali bokserzy Sokoła 10 : 6. Poznaniacy zdobyli 2 punty valcoverem spowodu niestawienie się na ringu w wadze ciężkiej Zielińskiego (Cuiavia).

Armja i społeczeństwo

Serdeczne powitanie w garnizonach po manewrach

(m) Do swych garnizonów wróciły oddziały wojskowe. Wróciły z manewrów dorocznych.

Każda miejscowość, przez którą przeciągały, witała je owacyjnie — każde miasto garnizonowe przyjmowało manifestacyjnie. Tak było w Toruniu, tak w Bydgoszczy, Grudziądzu, Chełmnie, Starogardzie i wszystkich miasteczkach pomorskich, w których tylko są garnizony wojskowe. Tak było na Pomorzu, tak było i w innych dzielnicach kraju.

Miasta przybrały odświętny wygląd. Na ulicach ustawiły się szpalery młodzieży szkolnej oraz organizacyj społecznych ze sztandarami. Żołnierzy zarzucano kwiatami. Burmistrze w imieniu ludności składali hołd wojsku. Tłumnie zebrane rzesze wiwatowały na cześć naszej siły zbrojnej.

W tym podniosłym nastroju, w tych spontanicznych wybuchach entuzjazmu i miłości, ulatywały myśli ku Temu, który wykrzesał w narodzie i wcielił w czyn ideę polskiej siły zbrojnej. Gdy w tych samych garnizonach, do których koszar z ćwiczeń polowych wróciła polska piechota, polska kawalerja, polska artylerja, polskie czołgi i samochody pancerne, mieściła się obca siła, zaborcze wojska — Józef Piłsudski rzucił hasło: droga do wolności i niepodległości, do własnego i niezależnego Państwa wiedzie przez gromadzenie sił własnych, przez utworzenie własnego wojska. Hasło to przyoblekł w czyn. A czynem tym obronił granice Państwa i stworzył opokę niewzruszalną na najdalszą przyszłość.

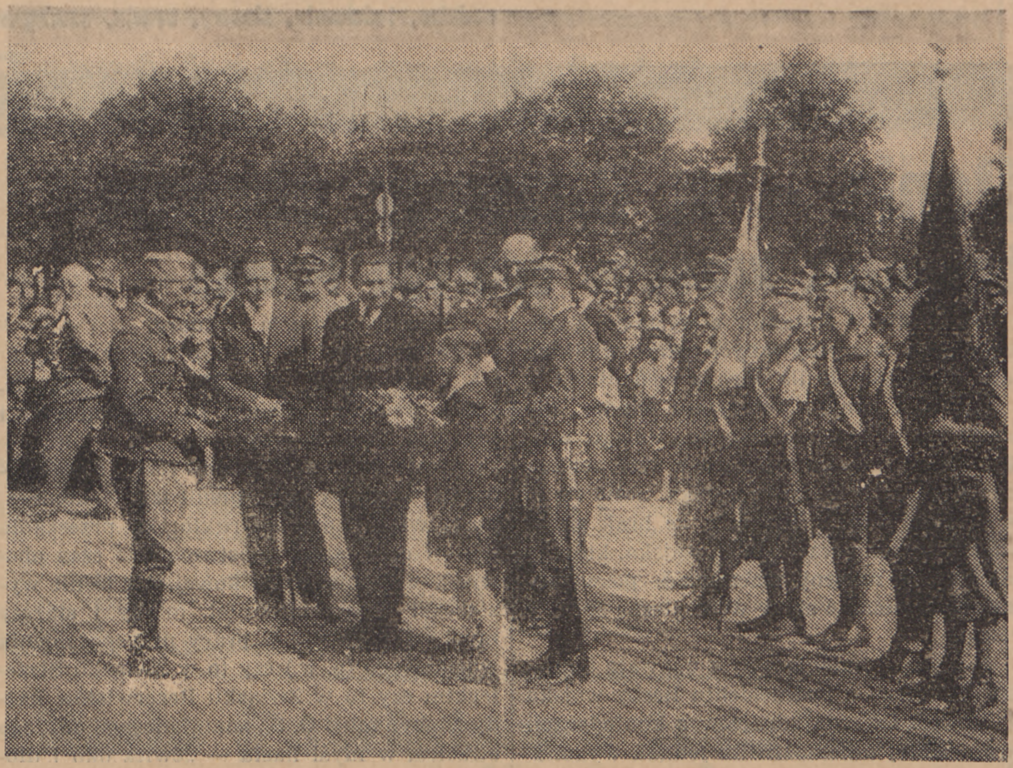
Niema go już między nami, ale żywie duch Jego — i są ci, których w trudzie wojennym urobił na kontynuatorów swej idei. Naczelnym wodzem naszej siły zbrojnej jest ten, którego na to stanowisko wyznaczył Twórca Niepodległości i Naczelny Wódz w walkach o granice Państwa. Generał Rydz-Śmigły kształtuje naszą siłę zbrojną w tym duchu, w jakim ją widzieć chciał Marszałek — i świadomość tego budzi w społeczeństwie to poczucie siły i bezpieczeństwa, które jest potrzebne, aby 34 miljony obywateli Polski pracować mogło spokojnie, a Państwo kroczyć po linji swego mocarstwowego rozwoju.

Bo przecież wszyscy, ilu nas jest w kraju, wszyscy od Olzy po Dźwinę, od Karpat po Bałtyk, wszyscy uświadamiamy sobie doskonale, że gwarantem naszego bytu — zarówno państwowego jak i obywatelskiego — jest armja, stworzona przez Józefa Piłsudskiego, a jako skarb największy strzeżona przez Jego następców. Wszyscy zdajemy sobie sprawę, że ta nasza siła zbrojna jest właśnie gwarantem — pokoju. Że bez niej żadne papierowe zobowiązania, żadne traktatowe postanowienia nie stanowiłyby rękojmi pokoju i spokoju.

Polska jasno i wyraźnie stale podkreśla swe nawskroś pokojowe intencje. Polska prowadziła, prowadzi i prowadzić będzie politykę, streszczającą się w słowach: cudzego nie chcemy, ale swego nie damy. I dlatego też nasza siła zbrojna jest jedną z najsilniejszych gwarancyj, zarówno bezpieczeństwa jak i pokoju.

Zrozumienie tego sięga wgłąb społeczeństwa — i ono to sprawia, że otaczamy nasze wojsko taką miłością i serdecznością, że radujemy się każdą wiadomością o doskonaleniu się siły zbrojnej, o jej rycerskim duchu.

Powitanie 63 pp. na placu Teatralnym

Jeden z uczniów szkół toruńskich wręcza wiązankę kwiatów p. mjr. Adamczykowi, który dowodził powracającemi oddziałami pułku „dzieci toruńskich". Na prawo od mjr Adamczyka stoją p. starosta mgr. Skórewicz wiceprezydent Bała i pułk. Wolikowski.

Bo to wojsko jest nietylko naszą chlubą, ale zarazem i nieodłączną częścią naszego społeczeństwa. W epoce, w której ziszcza się hasło: „Naród pod bronią", a więc, że armja stanowi tylko kadrę olbrzymich rezerw, tkwiących w społeczeństwie — wojsko nie jest wyodrębnioną kastą, a częścią społoczeństwa, krwią z krwi społecznej. Każdy z nas, rolnik i robotnik, rzemieślnik i handlowiec, funkcjonarjusz państwowy czy przedstawiciel wolnego zawodu — każdy z nas część swego życia oddał służbie wojskowej, a potem jest już na całe życie związany z wojskiem, stanowi ten olbrzymi rezerwuar sił, z których obrona Państwa czerpać może.

Gdy więc przez ulice miast przeciągały wracające z manewrów oddziały, to witali się ze sobą żołnierze w mundurach z tymi, którzy każdej chwili gotowi są do współdziałania w obronie kraju. Manifestowało i obsypywało kwiatami żołnierzy społeczeństwo, bo widzi w armji naszej: **siłę Państwa, potęgę Polski, jej bezpieczeństwo, a zarazem gwarancję pokoju.**

Sukces aeroklubu gdańskiego

Rekord długotrwałości lotu na szybowcu

W szkole szybowcowej w Bezmiechowej ustanowiony został nowy polski rekord długotrwałości lotu na szybowcu.

Członek aeroklubu gdańskiego Ryszard Drgała utrzymał się w powietrzu w dn. 13 bm. na szybowcu CW 5/35 konstrukcji inż. Czerwińskiego 14 godzin i 38 minut.

Bójka na zabawie młodzieży niemieckiej

w Trzemiętowie pod Bydgoszczą

W Trzemiętowie pod Bydgoszczą odbywał się onegdaj wieczorek „Deutsche Vereinigung", podczas którego doszło do awantur, a następnie bójki. Podczas zabawy tanecznej wtargnął do restauracji jakiś osobnik, którego porządkowi, jako nieodpowiednio ubranego i nieproszonego zamierzali usunąć. Za intruzem ujęła się grupa wyrostków wiejskich znajdująca się przed lokalem, przyczem doszło do ostrej awantury, a następnie bójki. Zajście zlikwidowała policja.

Światowa konferencja

dyrektorów państw. instytutów meteorologicznych

W czasie od dnia 6 do 13 bm. obradowała w Warszawie światowa konferencja dyrektorów państwowych instytutów meteorologicznych. Konferencja uchwaliła m. in. utworzenia światowej rady meteorologicznej dla ochrony bezpieczeństwa żeglugi powietrznej, ponowny wybór istniejących komisyj meteorologicznych oraz utworzenie nowej komisji międzynarodowej dla zagadnień radjometeorologicznych. Przewodniczącym tej ostatniej komisji został wybrany dyrektor polskiego instytutu meteorologicznego dr. inż. J. Lugeon.

W czasie obrad konferencji poddano również pod dyskusję projekt polski utworzenia stałej stacji podbiegunowej dla celów radjometeorologii i służby przewidywania pogody. Z wielkiem uznaniem powitano oświadczenie polskie o budowie dwóch obserwatorjów meteorologicznych wysokogórskich.

W konferencji wzięło udział przeszło stu uczonych i dyrektorów instytutów meteorologicznych, reprezentujących przeszło 40 państw.

W dniu 13 bm. uczestnicy konferencji wyjechali na wspólną wycieczkę do Krakowa, a następnie do Zakopanego i w Pieniny.

Przykry incydent na przyjęciu gości czechosłowackich w Gdańsku

Jak donosiliśmy przed kilku dniami, bawiła w Gdańsku wycieczka czechosłowackiego towarzystwa spedytorów i przemysłowców, aby przez nawiązanie osobistego kontaktu z firmami gdańskiemi rozszerzyć stosunki handlowe między Czechosłowacją a Gdańskiem. Na cześć gości urządziła m. in. także gdańska Izba Handlowo-Przemysłowa przyjęcie, na które zaproszono również towarzystwo gdańskich spedytorów.

Na tem przyjęciu — jak donosi jeden z pism gdańskich — utworzyli goście czechosłowaccy kwartet, który odśpiewał szereg pieśni ludowych czechosłowackich oraz hymn narodowy. Prezydent Izby Handlowej p. Schnee czuł się powołany wezwać gości zagranicznych i gdańskich do powstania z miejsc, wzniesienia ręki i odśpiewania pieśni hitlerowskiej „Horst Wessel'a", która — jak sam wyraźnie podkreślił — jest w Czechosłowacji zakazana, jako niemiecki hymn narodowy.

Wezwanie to uważane było jako prowokacja nietylko gości czechosłowackich, lecz także gdańskich, nie będących hitlerowcami, którzy też natychmiast opuścili przyjęcie.

Zajście to wywołało oczywiście wśród sprowokowanych gości wielkie niezadowolenie i oburzenie. Prawdopodobnie nie przyczyni się ono do nawiązania lepszych stosunków z Gdańskiem.

Cmentarzysko grobów łużyckich

odkryto na Kaszubach

Na polach Pawła Dąbrowskiego, rolnika w Ciechomiu na Kaszubach podczas obecnej orki odkopano większą ilość urn, rozsypanych po kilka na całym obszarze roli. Urny uległy zniszczeniu [illegible] nieumiejętne wydobywanie ich z [illegible] tych grobów. Władze zarządziły zabezpieczenie wykopaliska aż do czasu zbadania go przez kustosza muzeum pomorskiego w Gdyni p. dr. Krajewską. Urny są pochodzenia łużyckiego. W pobliżu grobów natrafiono na pare wielkich palenisk.

Przy bólach reumatycznych w głowie, biodrach i ramionach, nerwobólach, bólach w udach i postrzałowych, stosuje się naturalną wodę gorzką **Franciszka-Józefa** dla codziennego oczyszczania przewodu pokarmowego.

Odręczne pismo P. Prezydenta Rzplitej do P. Prezydenta Roosevelta

Pan Prezydent R. P. przyjął dn. 14-go b. m. przed południem podsekretarza stanu w ministerstwie skarbu p. **Adama Koca,** który udaje się na s/m. „Piłsudski" do Ameryki.

W czasie audjencji P. Prezydent R. P. **wręczył p. wicemin. Kocowi pismo odręczne dla prezydenta Stanów Zjednoczonych A. P. p. Roosevelta.**

Pomnik ku czci książąt pomorskich

Najwyższy szczyt Szwajcarji Kaszubskiej Wieżyca, już przed wojną przeznaczony został przez Niemców pod budowę pomnika-wieży kanclerza Bismarka. Zdołano zbudować jedynie fundamenty, które po dziś dzień cały szczyt zajmują. Obecnie znany poeta kaszubski ks. dr. L. Heyke z Kościerzyny rzucił myśl budowy na szczycie Wieżycy pomnika ku czci książąt pomorskich i zasłużonych działaczy niepodległościowych Kaszub i Pomorza. Projekt jest obecnie tematem dyskusji wśród społeczeństwa kaszubskiego.

Kolejowe legitymacje dla młodzieży szkolnej

Wobec tego, że nie wszystkie szkoły będą mogły natychmiast zaopatrzyć się w nowe legitymacje, przedłużono do dnia 1 listopada rb. termin wystawienia zaświadczeń starego typu. Nowe legitymacje zaopatrzone muszą być w fotografje, suchy stempel Ministerstwa Oświaty oraz stemple szkolne.

Wprowadzone przez koleje nowe legitymacje szkolne jednolitego typu na przejazdy pojedyńcze i miesięczne, nabywane są przez szkoły za pośrednictwem kuratora. Szkoły wystawiają te legitymacje uczniom na okres półroczny z prawem przedłużenia na drugie półrocze łącznie z okresem wakacyjnym następującym po upływie roku szkolnego.

Od 20 września wcielenie do podchorążówek

W bieżącym tygodniu powiatowe komendy uzupełnień rozpoczęły rozsyłanie kart powołania studentom, którzy wobec ukończenia 23 roku życia tracą prawo do odroczenia służby wojskowej.

Wcielanie akademików do szkół podchorążych rozpocznie się w dniu 20 bm.

Uregulowanie kaucyj emigracyjnych

Izba Skarbowa w Grudziądzu podaje do wiadomości, że w związku z zakończeniem rokowań polsko-niemieckich w sprawie uregulowania kaucyj emigracyjnych, Ministerstwo Skarbu **umorzyło roszczenia podatkowe, zabezpieczone kaucjami emigracyjnemi.**

Wydanie kaucyj emigracyjnych, złożonych w walucie markowej jednego z obu zainteresowanych Państw w myśl obopólnego porozumienia stało się z powodu dewaluacji bezprzedmiotowe.

W sprawie wykreślenia hipotek, stanowiących kaucje emigracyjne należy zwracać się do właściwych Urzędów Skarbowych.

Kaucje emigracyjne, złożone w książeczkach oszczędnościowych, w papierach wartościowych, listach hipotecznych, lub w walucie państwa trzeciego właściwe Urzędy Skarbowe zwolnią na wniosek osób, które je złożyły lub na wniosek ich prawnych następców, za zwrotem pokwitowań wydanych w swoim czasie przez Urzędy Skarbowe.

Wnioski o których wyżej mowa winny być złożone **w terminie do dnia 1 października 1935 r.**

O ile stwierdzone zostanie, że pierwotne pokwitowanie na złożoną kaucję emigracyjną zaginęło, uprawnieni mogą na prośbę złożoną do dnia 1 października br. otrzymać dodatkowe zaświadczenie.

Śnieg na Kaszubach

Pomiędzy Stężycą, Szymbarkiem, Wieżycą i Krzeszną na Kaszubach spadł śnieg, który pokrył grubą warstwą ziemię. Śnieg po kilku godzinach stopniał.

Dnia 14 bm. o godz. 9-tej rano, spodobało się Panu Bogu powołać do siebie, po opatrzeniu Sakramentami św. najdroższą żonę moją

ś. p.

Walerję-Joannę z Soszyńskich Myślińską

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarła w 39 roku życia, pozostawiając mnie i rodzinę swą w żalu nieutulonym.

Smutną tą wiadomością dzielimy się z wszystkimi krewnymi, przyjaciółmi, znajomymi i życzliwymi, komunikując zarazem, że wyprowadzenie zwłok z domu żałoby Sobieskiego 15, odbędzie się we wtorek o godz. 16-tej.

Osierocony **mąż Franciszek Myśliński**

8301 rodzice, teściowie, siostry, bracia, szwagrowie, szwagierki i cała rodzina.

Ćwicz oko i dłonie - w Ojczyzny obronie

Obywatelski obowiązek każdego dobrego Polaka

Położenie geopolityczne Polski, sąsiadującej od zachodu z 60-miljonowemi Niemcami, a od wschodu z kolosem rosyjskim, liczącym 140 miljonów, zmusza do nadzwyczajnej czujności cały naród. Hasło „Naród pod bronią", wzywające całe społeczeństwo do pracy nad sobą i innymi w sztuce władania bronią, stało się dziś najbardziej aktualnym problemem.

Młodzieniec, który nie odbył jeszcze służby wojskowej i człowiek starszy, który ją przebył, nie mogą zapominać o obowiązku każdego obywatela: obowiązku obrony kraju. — Kiedy będzie trzeba po krótkiem przeszkoleniu, stanąć z bronią w ręku, muszą być tym ważkim argumentem, którym jest dobry żołnierz.

Związek Strzelecki, jako jeden z celów, stawia na pierwszem miejscu przysposobienie wojskowe i przeprowadzenie zorganizowania całego społeczeństwa pod hasłem obrony kraju przez wychowanie żołnierza-obywatela!

W piątek, 6 września br. w świetlicy Oddziału II. Specjalnego Z. S. zgromadzili się Strzelcy, aby posłuchać tygodniowej pogadanki, jaką wygłosił referent wychowania obywatelskiego Oddziału. Tematem jej była: Zorganizowana obrona Państwa. Aby zrozumieć jak i na czem polega ta obrona, cofnięto się w przeszłość dawnej Słowiańszczyzny, aby od opoli, w których chroniła się ludność w razie napadu, lepiej i mocniej zbudowanych grodów książęcych, których załogę stanowiła drużyna książęca, dalej miast otoczonych murami — dotrzeć do systemu obrony kraju, opartego na prawie rycerskiem.

Oto książę nadawał wojom ziemię, zobowiązując ich wzamian do stawiania się „konno i zbrojno" na wezwanie księcia czyli na wici. Było to t. zw. pospolite ruszenie.

Z wiekami jednak państwo zwiększało się, rozbudowywało; zwiększała się też liczba obywateli. Powstała konieczność stworzenia stałej siły obronnej, tembardziej, że system wojowania się zmienił, miejsce jazdy zajęła piechota, wojny trwały latami.

Pojawia się wkrótce wojsko zaciężne, które otrzymywało żołd.

Jednak to pierwsze w Polsce wojsko stałe, t. zw. kwarciane, liczyło zaledwie kilka tysięcy i było właściwie strażą graniczną, broniącą kresów wschodnich przed napadami Tatarów. W razie poważniejszej wojny, trzeba było zbierać wojska zaciężne, co wobec pustego skarbu — z racji przywilejów, zwalniających szlachtę od płacenia podatków czy danin — narażało państwo na wielkie kłopoty i straty terytorjalne.

Referent omówił dalej projekt piechoty wybranieckiej i Kozaków a wreszcie wojsk zaciężnych, utrzymywanych przez wielkich panów kresowych dla obrony posiadłości.

Wskutek zaniku autorytetu władzy, nie doszło do stworzenia silnego, stałego wojska. Przeciwnie, na sejmie w r. 1717 uchwalono zmniejszenie liczby wojska. Stało się to za sprawą Rosji. Widzimy, że brak silnej władzy wykonawczej i brak wojska, któreby nakazywało należny szacunek — pozwalały sąsiadom mieszać się w wewnętrzne sprawy Polski.

Jasnym promieniem była uchwała Sejmu Czteroletniego o podniesieniu liczby wojska do 100.000. Czereda zdrajców z konfederacji targowickiej uniemożliwiła jednak wykonanie tej uchwały.

Przyszły wreszcie rozbiory.

Po wielu, wielu dopiero latach za sprawą Komendanta powstało wojsko polskie, które zrzuciło hańbiące kajdany niewoli i przywróciło Polsce wolność.

Armja nasza jest jednak mała. Na utrzymanie większej brak pieniędzy. Z konieczności więc kadra instruktorska przeszkola powoli całe społeczeństwo przez czas obowiązkowej służby wojskowej. Ale to nie wystarcza! Każdy obywatel, młody i starszy musi wziąć udział w pracy przysposobienia wojskowego (p. w.) czy to w Związku Strzeleckim czy to w Związku Rezerwistów każdy zdobyć musi O. S., znamionującą dobrego strzelca, w myśl hasła — „ćwicz oko i dłonie w Ojczyzny obronie!"

Z prac Komitetu budowy ochronki im. Marsz. Józefa Piłsudskiego w Podgórzu

Budowa ochronki przedszkola — zapoczątkowana przy moralnem i materjalnem poparciu miejscowego społeczeństwa na wiosnę br. przez Zgromadzenie Sióstr Serafitek — dobiega obecnie końca, tak, że w czasie najbliższym nastąpi uroczyste otwarcie tej placówki.

Wszystkim obywatelom współdziałającym w tem zbożnem dziele jakoteż i ofiarodawcom należy się szczere uznanie i podziękowanie za przyczynienie się do zrealizowania budowy pięknego i pożytecznego gmachu — który nosić będzie — zgodnie z uchwałą społeczeństwa podgórskiego z dnia 14 maja br. powziętą na akademji żałobnej, imię zgasłego Wodza Narodu Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Kobieta zabiła mężczyznę

Echa krwawej rozprawy w Brodnicy przed Sądem Apelacyjnym

Sąd Apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał sprawę Konstancji i Bernarda Langów z Brodnicy, którzy 4 sierpnia ub. r. spowodowali śmierć niejakiej Dąbrowskiej.

Dąbrowscy, którzy byli lokatorami Langów, na skutek długotrwałego sporu mieszkaniowego, wyprowadzili się w dniu 4 sierpnia ub. roku z mieszkania. Konstancja Langowa odebrała robotnikom wynoszącym meble część szafy jako zastaw za zaległe komorne.

Wywołało to bójkę pomiędzy Dąbrowskim a Langem. Langowa pobiegła do mieszkania po rewolwer i oddała strzał, który ugodził śmiertelnie stojącą u progu Dąbrowską.

Przed Sądem Okręgowym w Grudziądzu Langowa tłumaczyła się, że chciała jedynie widokiem rewolweru nastraszyć Dąbrowskiego, jednakże została potrącona przez bijących się i wtedy padł strzał.

Sąd po przeprowadzeniu dowodu skazał Langową na 4 lata więzienia, a Langego uwolnił od winy i kary.

Od tego wyroku założył apelację prokurator i oskarżona.

Sąd Apelacyjny uchylił wyrok pierwszej instancji w stosunku do oskarżonej, skazując ją na 1 rok i 6 miesięcy więzienia, natomiast w stosunku do Langego wyrok uniewinniający zatwierdził.

Epilog głośnej kradzieży w F-mie „Industria" przed sądem

Czy portjer firmy był sprawcą włamania?

W dniu wczorajszym przed sądem w Bydgoszczy toczyła się rozprawa karna przeciwko **35-letniemu portjerowi Mieczysławowi Budnikowi, zatrudnionemu dawniej w firmie „Industria" przy ul. Kujawskiej 8, 31-letniemu Juljanowi Ranieckiemu i 57-letniemu Józefatowi Drabikowi z Bydgoszczy,** będąca epilogiem głośnej w swoim czasie kradzieży z włamaniem do wspomnianej firmy, na szkodę której nieznani sprawcy skradli większą ilość materjałów ubraniowych łącznej **wartości 1.200 zł.**

Rozprawa wczorajsza w zupełności nie wykazała, kto jest właściwym sprawcą kradzieży, mimo, że sąd wyczerpał wszystkie środki, mające na celu wyświetlenie tej zagadki.

W dniu 25 lipca br. w komisarjacie policji zgłosił się portjer firmy krawieckiej „Industria", donosząc, iż w nocy dokonano do zakładu włamania, przyczem nieznani sprawcy skradli **40 m. sukna granatowego I. gatunku i 18 m. sukna granatowego na mundury, łącznej wartości 1.200 zł.**

Ze względu na to, iż sprawa cała wyglądała zagadkowo, a pozatem objekt kradzieży przedstawiał dość znaczną wartość — komisarjat wezwał pomocy wydziału śledczego do przeprowadzenia dochodzeń. W toku śledztwa doświadczonym wywiadowcom podpadły dziwne szczegóły włamania. Okazało się mianowicie, iż włamywacz, który przy pomocy podrobionego klucza, wzgl. wytrycha uporał się z łatwością z pierwszemi drzwiami, wiodącemi do zakładu — dla otwarcia drugiego zamka przy drzwiach wiodących do drugiego lokalu, notabene zamka również nieskomplikowanego uciekł się do wyłamania i uszkodzenia drzwi. Zbita szyba w oknie piwnicznem, przez które rzekomo dostali się złodzieje również zdradzała pewną inscenizację. Wobec takich poszlak **podejrzenie skierowało się przeciwko portjerowi,** który — co gorsze — w toku badań **przyznał się częściowo do kradzieży,** jednak do kradzieży systematycznej.

Rozprawa mimo wszystko nie zdołała wyświetlić, kto był właściwym sprawcą włamania. Portjer wypierał się winy uparcie, a ponieważ zgromadzone w śledztwie dowody nie zdołały wobec sądu poprzeć aktu oskarżenia w całej rozciągłości, gdyż za winą Budnika wskazywały tylko poszlaki — **sąd skazał go za systematyczną kradzież materjałów na 10 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 4 lata, Juljana Ranieckiego, który dopomógł portjerowi do sprzedania skradzionych rzeczy na pół roku więzienia, zaś Drabika za paserstwo na 50 zł. grzywny.**

Osobiste

Naczelny redaktor naszych Wydawnictw p. red. Henryk Tetzlaff wyjechał do Ameryki, w podróż inauguracyjną „Ms. Piłsudski". Zastępuje go red. Witold Mężnicki.

Budujemy Muzeum Ziemi Pomorskiej

Wykaz sum, wpłaconych w Pomorskiej Wojewódzkiej K. K. O. na konto Komitetu Budowy Muzeum

W ciągu dnia 5 września na rachunek Wojewódzkiego Komitetu Budowy Muzeum Ziemi Pomorskiej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego wpłacono w Pomorskiej Wojewódzkiej Komunalnej Kasie Oszczędności w Toruniu (ul. Mostowa nr. 11 — gmach starostwa):

Urządnicy Wodociągów i Kanalizacji w Toruniu. zł. 11.00. Gmina Błędowo kupony od oblig. Pożyczki Narod. złożonych na budowę Muzeum zł. 3.00 Komunalna Kasa Oszczędności miasta Działdowa zł. 212.90. Dr. Arnold Felicki z Torunia, zł. 5.00. Bolesław Wilamowski z Torunia, ul. Ks. Kujota zł. 20.00. Razem zł. 251.90.

K. K. O. pow. chełmińskiego z pol. Powiatowego Komitetu Budowy Muzeum złożone obligacje 6 proc. Pożyczki Narodowej:

Od p. Stanisława Łęgowskiego na nom. zł. 100.— od p. Jana Rudnickiego na nom. zł. 100.—, od p. Antoniego Sowińskiego na nom. zł. 100.— Razem zł. 300.—

Stan złożonych papierów wart. nom zł. 1450.—

Stan wpływów gotówkowych do dnia 5 września włącznie zł. 111.696. 56.

Premjowanie klaczy i źrebic

Celem zachęty włościańskich hodowców do racjonalnego wychowu konia szlachetnego półkrwi, urządza Pomorska Izba Rolnicza z okazji „Dnia Konia" oraz tegorocznej licencji ogierów prywatnych w Grudziądzu i w Brodnicy — premjowanie klaczy i źrebic i to:

1. w poniedziałek, dnia 23 września br. o godz: 11 w Grudziądzu na dziedzińcu koszar 16 p. a. l.;
2. w poniedziałek, dnia 7 października br. o godz. 11 w Brodnicy na placu ćwiczeń Brodnica-Zamek.

O nagrody mogą konkurować tylko klacze szlachetne półkrwi i ich potomstwo żeńskie, będąc w posiadaniu włościan.

Pierwszeństwo w uzyskaniu nagrody mają klacze własnego chowu, zapisane w Pomorskiej księdze stadnej i pochodzące po ogierach państwowych lub licencjonowanych. Ubiegający się o nagrodę winien przedłożyć Komisji Sędziów odpowiednie rodowody koni.

Przewidziane są nagrody pieniężne Pomorskiej Izby Rolniczej oraz Wydziałów Powiatowych w Świeciu, Grudziądzu, Chełmnie, Wąbrzeźnie, Brodnicy, Nowemmieście i Działdowie za klacze 3-letnie i starsze oraz za racjonalnie odchowane źrebice, a za grupy hodowlane, składające się conajmniej z 3-ch sztuk — nagrody honorowe w postaci medali bronzowych i listów pochwalnych Pomorskiej Izby Rolniczej.

Rycerz św. Florjana podpalaczem

Przez zbrodnię chciał być bohaterem

Dziwne fatum zawisło w sierpniu nad wsią Obory w pow. chełmińskim. Dnia 11-go miesiąca pożar zniszczył stodołę, stóg słomy i sieczkarnię p. Idy Biebrich, 15 sierpnia spalił się 30-centnarowy stóg słomy rolnika Ludwika Karo, wreszcie w nocy z 31 sierpnia na 1 września pastwą ognia padła stodoła gospodarza Emila Schucha.

We wszystkich wypadkach przyczyna pożaru była przez pewien czas nieznana. Wreszcie przed kilku dniami zdołano ustalić, że każdy pożar powstał wskutek zbrodniczego podpalenia. Poszlaki świadczyły przeciwko 19-letniemu Janowi Zaborowskiemu i 20-letniemu Franciszkowi Tonderysowi, robotnikom rolnym, zatrudnionym w Oborach przez gospodarza Orczykowskiego. Obydwu aresztowano i osadzono w więzieniu śledczem w Chełmnie.

Późniejsze badania przytrzymanych dały wyniki poprostu rewelacyjne.

Zaborowski zeznał, że **wszystkie pożary sierpniowe w Oborach on sam spowodował,** a Tonderys był tylko jego pomocnikiem.

Zaborowski podpalał, chcąc się przekonać, jak pracuje ochotnicza straż ogniowa w Oborach, **a będąc sam członkiem tej straży, chciał jednocześnie popisywać się swoją umiejętnością** w ratowaniu zagrożonych ogniem domostw.

Każdorazowo po wznieceniu wspólnie z Tonderysem pożaru Zaborowski udawał się na alarm, a następnie jechał ze strażą do palącego się gospodarstwa, gdzie gorliwie i sprawnie gasił wywołany przez siebie pożar.

Drugim motywem zbrodniczej „działalności" Zaborowskiego był fakt, że podpalał gospodarstwa tylko ludzi przez siebie znienawidzonych. Chciał ich zniszczyć.

Teraz obaj podpalacze oczekują w Chełmnie na rozprawę sądową.

Dzień w Toruniu

Poniedz. 16 września

Kalendarzyk rzym.-kat.
Poniedziałek: Korneli — Wtorek: Lamberta

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY w dniu 16 września br.:

Najpierw dość pogodnie lub pogodnie, potem stopniowy wzrost zachmurzenia. Ciepło. Umiarkowane wiatry południowo - zachodnie i południowe.

DYŻUR APTEK

Dziś i jutro dyżuruje w śródmieściu Apteka pod Lwem, Rynek Nowomiejski; na Bydgoskiem Przedmieściu Apteka św. Anny, ul. Mickiewicza 98 (od godz. 22 do rana); na Mokrem: Apteka pod Łabędziem, ul. Kościuszki (od godz. 22 do rana).

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ

— Dziś — nieczynny.
— Jutro — nieczynny.

REPERTUAR KIN

MARS: „Bengali".
LIRA: „Tygrys Pacyfiku".
ARJA: „Złodziej serc" i „Ostatni sygnał" (dziś ostatni raz).

RÓŻNE

— Dziś pod g. achem Urzędu Wojewódzkiego (wydział komunikacyjno-budowlany) przy ul. Krasińskiego — urzędowanie komisji rejestrującej pojazdy mechaniczne.

Informator dla przyjezdnych w Toruniu

Polecamy restauracje i Kawiarnie

Dwór Artusa, tel. 19-62. Restauracja o najwykwintniejszej kuchni na Pomorzu pod kierownictwem znakomitych kuchmistrzy wydaje na miejscu i do domu znakomite potrawy na wesela, rauty, przyjęcia. Smaczne i obfite obiady i kolacje. Sale pięknie odrestaurowane na zebrania, bale i zjazdy. W obiad matine, wieczorem dancing towarzyski. Ceny przystępne.

Restauracja „Do Gracjana", ul. Szczytna róg Szerokiej, tel. 19-96. Poleca zdrowe domowe **śniadania, obiady, kolacje** znane ze swej dobroci. **Fachowo pielęgnowane piwa,** skora i rzetelna obsługa, **ceny niskie.** Nowocześnie urządzony lokal.

„Esplanada", Telefon 1322. Najwykwintniejszy lokal w miejscu, kawiarnia, restauracja, jedyny bezkonkurencyjny cienisty ogród: wydaje śniadania, obiady, kolacje na czystem maśle w domu i po za domem. Przyjmuje zamówienia na najwykwintniejsze potrawy po niskich cenach. Koncert codziennie od godziny 20-tej W niedziele i święta koncert w ogrodzie od godziny 17. Lokal czynny codziennie od rana.

„Satyr", Restauracja i Bar, Łazienna 13, telefon 1938. Obiady, kolacje, jak również barowe porcje, pierwszorzędnej jakości — ceny niskie. Wieczorem dancing. Lokal odrestaurowany.

„Pod Orłem", Mostowa 17, tel. 2046. Restauracja — Dancing. Smaczne i obfite obiady i kolacje. Lokal nowo, wykwintnie i pięknie odrestaurowany. Wieczorem dancing towarzyski i występy artystyczne. Lokal otwarty do godz. 5 rano. Ceny przystępne, ostatnio bardzo zniżono. W niedzielę i święta od godz. 5 — 7 dancing z pełnym programem.

Najlepsza okazja kupna

B. Hozakowski, ul. Mostowa 28, tel. **1174** — Najlepsza i najtańsza herbata — Nasiona — Cebulki kwiatowe.

Schwenkgrub-Radjo, Łazienna 17, tel. 1665. Radjoodbiorniki, głośniki nowoczesnych typów, oszczędnościowe żarówki po rewelacyjnych cenach. Przyjmuje asygnaty.

Najstarszy i pierwszy Polski Zakład Optyczny, Franciszek Seidler, Toruń, Optyk i bandażysta, obok poczty, Staromiejski Rynek 16. Telefon **1574.** Dostawa dla kas chorych klinik ocznych i dla wojska.

Z miasta

— **Odczyt o Lourdes** z przezroczami staraniem Związku Pań Domu wygłosi p. Ladzina w czwartek 19 września 1935 r. o godz. 20 w auli Gimnazjum Męskiego. Wstęp 50 gr. i 30 gr. 8294

Z URZĘDU STANU CYWILNEGO.

Dnia 13 września zgłoszono:

Urodzenia: robotnik Franciszek Prylewski, córkę; inkasent Mieczysław Rutkowski, syna; mistrz rzeźb. kam. Maksymiljan Witkowski, córkę; robotnik Konrad Rygielski, córkę; Ponadto głoszono urodzenie jednego nieślubnego syna i nieślubnych bliźniąt (syn i córka).

Śluby: kowal Kazimierz Nawra z Gertrudą Werner i por. obserw. Czesław Korbut z Letosławą Ratajską.

NABRZEŻE.

Na nabrzeżu toruńskiem w dniu 13 września wyładowano: 9 wagonów mąki, 5 węgla, 5 zboża, 4 kamieni i 1 rzepaku, a naładowano 1 wagon śrutu.

STATKI.

Dnia 13 września przepłynęły Wisłą przez Toruń następujące statki na trasach: Tczew—Warszawa „Eleonora", „Krakus", „Bałtyk" i „Kazimierz Wielki"; Warszawa—Tczew „Fredro" i „Goniec"; Warszawa—Gdańsk „Mickiewicz"; Gdańsk—Warszawa hol. „Goplana" i berlinka z różnemi towarami i Włocławek—Toruń hol. „Spółdzielnia Wisła" 2 berlinki z różnemi towarami.

Z Koła Muzycznego Konfraterni Artystów

W ubiegłą środę, w lokalu własnym, w podziemiach Ratusza, odbyło się pierwsze powakacyjne zebranie członków Koła Muzycznego Konfraterni Artystów pod przewodnictwem prezesa prof. Zygmunta Moczyńskiego. W ożywionej dyskusji wyłoniły się projekty zorganizowania poszczególnych sekcyj, w których wszyscy członkowie braliby czynny udział, pracując dla dobra kultury muzycznej na Pomorzu.

Poświęcenie sztandaru 3 Pom. Żeglarskiej Drużyny Harcerskiej

W niedzielę, 22 bm. odbędzie się uroczystość poświęcenia sztandaru 3 Pomorskiej Żeglarskiej Drużyny Harcerskiej im. Jana z Kolna w Toruniu.

Program uroczystości przewiduje w sobotę 21 września o godz. 19 „ognisko" męskiego hufca szkolnego w Ogródkach Jordanowskich przy placu Teatralnym, a następnego dnia, w niedzielę, o godz. 8.40 zbiórka drużyn harcerskich w ognisku, o godz. 9 uroczysta msza św. i poświęcenie sztandaru w kościele garnizonowym. Po nabożeństwie pochód na plac Teatralny, gdzie odbędzie się wbijanie gwoździ pamiątkowych i wręczenie sztandaru drużynie.

Tego samego dnia popołudniu zabawa harcerska w auli Szkoły Wydziałowej przy placu św. Katarzyny.

Migawki toruńskie

Dlaczego nie został senatorem?

„Tres faciunt collegium" powiada łacińskie przysłowie, ale to nieprawda. Ażeby utworzyć wojewódzkie kolegjum wyborcze do Senatu, jak np. u nas na Pomorzu, potrzeba aż 123 delegatów. Delegaci wybierają kandydatów, a kandydaci senatorów i dopiero tak wybrani senatorowie utworzą... senatorjum, czyli Senat. To wcale nie złośliwość, uchowaj Boże. „Senatorjum" ma właśnie leczyć stare schorzenia naszego życia publiczno - politycznego.

Ale ordynacja wyborcza do Senatu, jak każde dzieło mózgu ludzkiego, ma dwa zasadnicze braki: (Rzeczowa krytyka jest dopuszczalna).

1° W senacie będzie bardzo mało niewiast nie ze względów opozycyjnych lecz metrykalnych. Ustawodawca bowiem dodał wyborcom lat, nie licząc się z tem, że nasze panie są tak ujmujące, że sobie lata ujmują, a dodają tylko swym przyjaciółkom.

2° Wymagania cenzusu. To rzecz niejasna, jak mi mówił pewien poczciwy jegomość:

— Widzi pan, ja wszystkim wymaganiom zadośćuczynić jestem w stanie, żeby zostać senatorem: i wymagane mam wykształcenie i lata, i krzyż i medal, tylko jednego wymagania nie mogę spełnić?

— Jakież to wymaganie?

— Wymaganie cenzusu!

Skąd ja im, panie, wezmę cenzus, niech mi pan powie! (es)

Toruń kocha swych żołnierzyków

Entuzjastyczne powitanie wracającego z manewrów 63 pp.

Jak Toruń w sobotę witał powracający z manewrów 63 pp.? Trudno opisać — to trzeba było widzieć.

Pierwszy powitał pułk na granicy powiatów chełmińskiego i toruńskiego starosta powiatowy p. mgr. Skórewicz. Później witali żołnierzy mieszkańcy naszego powiatu gromadzący się na szosie, którą pułk maszerował. Drogę od Czarnowa do Torunia żołnierze przeszli wzdłuż barwnego szpaleru dzieci szkół powszechnych z całego powiatu.

W Toruniu wzdłuż ul. Mickiewicza, przez którą pułk wkraczał do miasta, na placu Teatralnym, wzdłuż ul. Chełmińskiej i Szerokiej, zgromadziło się tysiące publiczności, większość około 8 tysięcy stanowiła dziatwa szkolna, z nauczycielami i inspektorem szkolnym p. Tadeuszem Seibem na czele.

Gdy około godz. 11 ukazało się czoło pułku, tłum ogarnął entuzjazm. Witano „dzieci toruńskie" tak, jakby nie wracały z manewrów, lecz z jakiejś zwycięskiej wojny. Wznoszono okrzyki na cześć Armji Polskiej i pułku. Na maszerujących przez dłuższy czas padał istny deszcz kwiatów, wbiegano między szeregi i wręczano żołnierzom bukiety, dekorowano nawet konie oficerskie, nierzadko ktoś z tłumu rzucał się na szyję żołnierza. Widać było jak torończycy całem sercem kochają swój pułk.

Tak witali żołnierzy mieszkańcy miasta. Ponadto na placu Teatralnym powitali pułk oficjalnie przedstawiciele władz z toruńskim starostą powiatowym i grodzkim p. mgr. Skórewiczem, wiceprezydentem miasta p. Bałą, dowódcą piechoty dywizyjnej p. pułk. dypl. Wolikowskim i komendantem miasta Torunia p. ppułk. Matzenauerem na czele. Okolicznościowe przemówienie powitalne wygłosił p. wiceprezydent Bała, poczem p. starosta mgr. Skórewicz wzniósł na cześć pułku okrzyk, z entuzjazmem podchwycony przez publiczność.

Rada Powiatowa toruńska przy stole obrad

W piątek, dnia 13 września o godz. 11 odbyło się posiedzenie toruńskiej Rady Powiatowej pod przewodnictwem p. starosty mgr. Skórewicza.

O zainteresowaniu sprawami powiatu świadczyło stawienie się bez wyjątku wszystkich członków Wydziału oraz prawie całej Rady Powiatowej.

Punkty pierwszy i drugi porządku obrad obejmowały sprawozdanie administracyjne Wydziału Powiatowego i sprawozdanie rachunkowe z wykonania budżetu administracyjnego za okres gospodarczy 1934/35. Referowane przez p. starostę Skórewicza, wywołały dłuższą dyskusję rzeczową, w której zabierali kolejno głos pp.ł radni Czarnecki, dr. Strzyżowski i burm. Barwicki.

Szczególnie żywą wymianę zdań i poglądów wywołała sprawa **udziału powiatu w Związku Elektryfikacyjnym Świecie—Chełmno—Toruń,** a to z uwagi na okoliczność niewywiązywania się należytego tejże instytucji z przejętych zobowiązań finansowych i eksploatacyjnych w stosunku do powiatu toruńskiego. Przeprowadzone mianowicie przez delegata Wydziału Powiatowego obserwacje handlowe nakazały Wydziałowi Powiatowemu dojść do wniosku, że dalsze uczestniczenie powiatu toruńskiego w tej instytucji naraża go na utratę kapitału wkładowego łącznie z odsetkami w kwocie 567.004,54 zł. Dlatego też stosunek tak Wydziału Powiatowego jak i Rady Powiatowej do gospodarki Związku Elektryfikacyjnego jest **negatywny i krytyczny.**

W dalszym ciągu obrad przyjęła Rada do wiadomości dekret Pana Wojewody Pomorskiego o zatwierdzeniu budżetu administracyjnego i szpitala powiatowego na okres gospodarczy 1935/36.

Budżet dodatkowy na okres gospodarczy 1935/36, ustalony przez Wydział Powiatowy i przewidujący w wydatkach kwotę 9800 zł., został przez Radę uchwalony jednogłośnie, poczem przyjęła Rada do wiadomości reskrypt Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego w sprawie prolongaty o jeden rok pożyczki krótkoterminowej, zaciągniętej w kwocie 25.000 zł. w Polskim Banku Komunalnym w Warszawie.

Przyjęto także jednogłośnie i bez dyskusji do wiadomości reskrypty Urzędu Wojewódzkiego w sprawie zatwierdzenia budżetu dodatkowego powiatowego Związku samorządowego na okres gospodarczy 1933/34 w sprawie dodatków komunalnych do państwowego podatku od patentów akcyzowych i sprzedaży trunków alkoholowych oraz dekret zatwierdzający statut o opłatach drogowych na rok 1935/36.

Następnie wybrano do ustanowionej przez władze skarbowe **Powiatowej Komisji Klasyfikacyjnej gruntów** 4 członków w osobach pp. Konitzera i Śmiesznego z większej własności, Dorendę i Wojsza z mniejszej własności oraz 4 zastępców w osobach pp. Siudowskiego i Ornasa z większej własności oraz Rumińskiego i Zawadę z mniejszej własności.

Ostatni punkt obrad obejmował sprawę wyłączenie terytorjum gromady Wrzosy z granic administracyjnych powiatu i włączenia go do miasta Torunia, które jest właścicielem danego terenu. Kwestja wyłączenia tego obszaru z granic powiatu powstała wskutek tworzenia się na tym terenie osiedla dla bezrobotnych miasta Torunia. W celu więc uproszczenia administracji tak miejskiej jak i powiatu postanowił Wydział Powiatowy **teren zabudowywany ogródkami działkowemi odstąpić administracji miejskiej w Toruniu.** Postanowienie Wydziału Powiatowego zostało poparte uchwałami Rady Gminnej w Lutkowie oraz Rady Powiatowej i oczekuje jedynie jeszcze uzgodnienia z Zarządem Miejskim w Toruniu i zatwierdzenia przez Radę Ministrów.

Po wyczerpaniu porządku obrad poruszali poszczególni radni we wolnych wnioskach i głosach bardzo żywo różne żywotne sprawy powiatu, jak budowę dróg powiatowych, sprawy podatkowe, sprawy związane z podniesieniem stanu rolnictwa, dostawy i kupno kamienia pod budowę dróg, sprawy weterynaryjne i wielu innych, poczem posiedzenie zamknięto.

Chodzi o to, by nie wyrzucać pieniędzy w błoto

Na skutek artykułu, zamieszczonego w „Dniu Pomorskim" 3 września br. pod tyt.: „Aleja 1000-lecia będzie ukończona jeszcze w bieżącem stuleciu", otrzymaliśmy z miasta poniższy artykuł, o dalszym przykładzie „celowej" gospodarki zarządu miejskiego w Toruniu w odniesieniu do budowy „alei 700-lecia".

Od paru dni robotnicy, zatrudnieni przy budowie tej alei, zajęci są przebudową krawężników które osadzono pierwotnie „tylko" o 5 cm za nisko. Ponieważ nietylko wykopanie i nowe osadzenie tych krawężników kosztuje, ale ponadto nowe krawężniki „siądą" na **podsypce z ziemi,** przeto jest rzeczą więcej niż pewną, że za rok będzie konieczne **powtórne** ich podniesienie.

Nasuwa się pytanie, czy nie można było tego odrazu przewidzieć? Przecież „Dzień" przytoczył przed kilku dniami informację zarządu miejskiego, że dlatego nie kończono tej alei, iż „rzekomo" brakuje kostki brukowej, której nie można nigdzie w Polsce dostać, bo Rząd zakontraktował całą produkcję na rok zgóry. A zatem liczono się zgóry z tem, że nawierzchnia będzie brukowana, a nie asfaltowana.

Również co do wykonanego podłoża betonowego należy wyrazić zastrzeżenie, że jak pod bruk (półbruczek) jest ono o 50 proc. za grube, no i oczywiście nie bardzo fachowo wykonane, bo brak fug dylatacyjnych.

Jak z powyższego widać, znowu obywatele pokryją zbędne wydatki, spowodowane przez indolencję wydziału technicznego zarządu miejskiego. Chodzi coprawda o niewielką kwotę 15—20 tysięcy złotych, ale czy za te pieniądze nie możnaby wybudować chociażby baraku dla bezrobotnych lub małą łaźnię publiczną? **Obserwator.**

Nowi czeladnicy wśród monterów samochodowych

Jesienią roku 1933 rozpoczął się w Toruniu kurs teoretyczny i praktyczny dla kandydatów na czeladników ślusarstwa samochodowego. Wykładowcami kursu byli: dyrektor szkoły dokształcającej p. Gruszczyński, p. Barciszewski, radca wojewódzki, p. Jurkowski, p. Pachul, p. inż. Tynowski, p. inż. Majewski. Po zakończeniu kursu odbył się egzamin dla eksternów.

W dniach 31 sierpnia i 7 września zdali egzamin czeladniczy w zawodzie ślusarsko-samochodowym panowie:

z Torunia: Gumowski Walenty, Mieliwek Jan, Lietz Jan, Bogucki Franciszek, Goliński Feliks, Jagiełka Edmund, Wojciechowski Jan, Nałęcz Ignacy, Kowalski Bolesław, Smeja Ignacy, Glabus Bronisław, Bielicki Alfons, Marcinkowski Franciszek, Krajnik Maksymiljan, Wiśniewski Władysław, Wejszewski Antoni, Krasznicki Antoni, Kalemba Wawrzyniec, Wąsikowski Jan i Grzankowski Ignacy;

z Grudziądza: Berendt Mieczysław;

z Nowego: Cejrowski Józef i Dolny Augustyn;

ze Świecia nad Wisłą: Dąbrowski Władysław, Lassoń Stefan, Szydłowski Stanisław, Stanek Walenty, Rolbiecki Józef;

z Elektrowni Żur: Winiarski Stanisław;

z Chojnic: Niemczyk Jan i Rzepiński Władysław;

z Gdyni: Koszarek Ignacy.

Komisję egzaminacyjną stanowili: p. Szulc jako przewodniczący, a jako ławnicy mistrzowie p. Głyda i p. Oliwkowski, tudzież ławnik czeladnik p. Przyborowski Władysław, wszyscy z Torunia.

Po egzaminie, przewodniczący p. Szulc wydał kandydatom listy czeladnicze, życząc w przyszłości, by wszyscy tak jak dziś dokładali starań nad kształceniem się w dalszym ciągu i stale śledzili postęp w technice, by wszyscy znaleźli zajęcie i tem samem mogli kształcić się zawodowo.

Wreszcie przemawiał bardzo rzeczowo, poruszając wiele doniosłych problemów, starszy Korporacji Monterów Samochodowych na Pomorzu, p. Oliwkowski.

Dziwy na wieży kościelnej

Rzadko spotykany fakt można zaobserwować na wieży dawnego kościółka ewangelicko - reformowanego przy ul. Wały w Toruniu, naprzeciw budynku Straży Pożarnej. Na gzymsie, znajdującym się niemal u szczytu, tej wieży, rosną dwa małe drzewka

wierzba i brzoza...

Zrozumiałe jest, że drzew tych nie zasadził człowiek, lecz posiał je tam wiatr, który zanosi nieraz nasienie na dachy i gzymsy domów, lub wież. Dużo takich wypadków można zauważyć np. w Warszawie i **Krakowie.**

Pełna tabela 7-go i 8-go dnia ciągnienia Loterji

IV-te ciągnienie

Zł. 20.000 na Nr. 131213

Zł. 10.000 na Nr. Nr. 26931 35256 45338

Zł. 5.000 na Nr. Nr. 13618 30085 52881 60132 73388 105118 128301 131871

Zł. 2.000 na Nr. Nr. 18804 22233 35264 35827 50842 56587 64407 77345 116373 118438 118480 120873 127167 134771 136778 140039 153024 162211 162171 162373 166559 174376 178418

Zł. 1.000 na Nr.Nr. 870 10313 23848 28044 29309 38958 39683 62728 64969 6606067292 74247 78873 81112 85944 96222 99248 99694 104473 104722 110584 112318 114870 115233 116958 121619 121788 122342 130339 131636 134295 146750 148283 152434 154622 154851 178675

Po zł. 200:

479 647 1782 2137 277 405 500 3 890 939 3061 4025 581 6082 234 85 406 7466 769 8546 9034 216 469

10388 407 660 908 59 11044 79 164 571 842 12207 11 329 480 653 13355 550 609 723 14254 323 31 434 694 15171 411 683 16114 733 17455 699 749 874 18747 845 998 19219 512 618

20214 307 50 56 496 549 905 21084 207 842 79 920 78 22688 717 900 23112 277 403 578 667 762 882 24071 148 25210 63 26206 25 32 548 720 65 72 908 27102 375 466 775 28267 80 319 448 70 664 836 995 29003 733 877 906

31614 32655 783 829 924 36 40 33215 713 19 861 34027 35 168 226 404 21 677 35009 50 131 381 562 824 86 36070 116 466 71 593 745 970 37517 91 641 703 94 870

38365 39134 243 462 72 505 900 86 40133 65 347 675 88 894 41119 272 342 488 835 932 42253 512 733 43045 67 262 307 524 654 58 700 929 67 44244 55 682 886 944 45037 558 929 46042 289 445 690 47009 316 413 929 48070 259 339 776 936 49349 784 968 69

50422 661 51041 185 603 834 52365 497 507 95 645 53675 749 901 16 54415 718 64 949 55020 96 184 253 698 56064 136 39 88 267 57185 321 854 948 61 58067 406 586 59059 103 75 319 38 884 959

60019 35 121 327 536 612 53 91 772 61131 59 67 401 41 648 965 62047 156 253 660 723 971 63301 663 759 64142 479 544 937 71 90 65005 62 74 143 557 674 715 985 66227 597 67065 159 223 554 664 68034 619 33 69126 254 310 17 609 96 946 84

70097 232 328 93 472 98 598 688 864 936 62 71010 23 495 982 72104 20 322 418 47 71 73001 161 485 651 74181 614 763 840 74 75340 488
76169 272 85 333 598 712 977 77023 149 94 205 39 71 311 429 970 78068 136 207 314 66 584 731 79191 218 50 64 311 834

80195 339 63 833 934 35 81139 84 313 67 567 84 734 45 895 968 82015 210 482 855 915 77 88 83048 135 261 444 77 560 646 84553 843 85014 45 305 50 734 876 993 86611 956 87161 375 412 48 525 645 65 83 89 88359 572 937 89514 31

90070 307 8 96 567 645 66 74 894 972 91276 315 416 791 983 92150 59 264 899 406 76 94307 422 23 769 841 55 95180 333 524 652 709 954 96209 502 991 97328 406 526 667 873 941 55 98192 256 58 89 523 64 99103 364 442

100771 98 958 101268 557 612 787 803 81 929 102063 144 83 356 103282 502 76 754 974 104627 58 68 105028 240 388 450 75 94 530 794 99 106073 164 70 465 600 831 84 107043 570 108146 80 294 383 560 109461 559 864 96 960

100078 89 454 559 820 91 111166 297 390 770 97 112269 316 527 113223 49 597 995

114088 190 200 18 475 729 930 115020 195 96 294 906 116076 84 325 86 93 510 677 810 117058 114 71 73 218 393 401 63 500 98 751 904 118012 31 181 625 720 897 119013 91 382 441 545 702 971.

120109 375 554 769 802 928 121119 55 252 460 87 504 122126 208 10 49 371 446 561 628 99 901 63 123100 46 284 346 426 66 563 664 703 98 995 124083 216 312 615 125594 982 126057 188 785 880 87 127127 314 559 778 128190 422 671 802 129593 600 30 46 837 926 76.

130225 435 511 87 131191 242 309 449 538 666 751 90 831 132030 62 137 295 665 71 133179 86 305 434 666 905 42 134017 253 553 801 52 917 76 135176 289 469 701 136264 330 43 448 551 715 41 137518 699 815 20 96 138590 98 690 913 54 59 96 139431 589 95 651 64 86 788 90 877 994

140060 402 63 67 85 761 864 900 141037 139 202 535 671 796 886 88 142682 816 143148 538 600 812 75 914 144146 222 64 341 489 720 71 145076 318 90 429 43 770 913 81 146250 304 463 564 873 147543 732 63 74 148449 65 149015 43 882 911 33 94.

150034 108 70 85 360 548 96 747 151206 49 72 324 95 494 687 99. 152172 234 323 442 581 641 926 153185 392 424 52 686 745 154093 289 558 155108 705 940 156062 68 114 86 306 157436 53 599 869 971 158239 533 921 56 159108 475 558 743 959 71.

160161 338 605 834 49 77 161015 16 291 417 604 782 830 77 936 162361 473 737 46 829 943 163346 761 164123 91 290 593 949 165019 82 168 491 516 166050 242 632 167056 467 616 852 95 168255 77 596 629 795 808 169057 92 326 608 769.

170022 66 85 168 71 92 248 367 73 621 711 833 171240 42 172521 625 762 173066 198 214 347 442 639 50 55 174086 156 84 428 761 925 175758 71 804 90 934 176366 629 854 177507 600 178167 306 26 594 793 989 179214 305 745 900.

180008 28 224 309 400 5 181139 889 182238 317 605 54 795 914 18 98 183095 103 479 698 184351 455 593 906.

8-my dzień ciągnienia

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

10.000 na nr.: 59274.

5.000 na n-ry: 2143 20368 32425 55728 80604.

2.000 na n-ry: 22522 37793 39314 44032 49560 53742 85287 89370 92797 123037 138654 138926 142536 149825 162877 169235 175549.

1.000 na n-ry: 3403 17368 23247 24084 25470 27584 29312 35874 57510 58991 66122 66294 67199 66661 69161 73022 75245 75237 80608 85355 91638 93780 96038 103090 107985 108669 112404 112219 112883 113882 126029 128215 144556 150454 151939 156208 160407 167845 173053 177655.

Po 200 złotych:

206 10 308 79 438 67 785 882 931 1046 268 665 925 2143 53 82 269 434 528 604 867 963 3032 35 258 807 51 959 94 4018 25 227 76 327 45 408 707 808 5072 109 51 432 673 6323 77 543 804 975 7037 101 64 266 301 28 441 528 601 33 69 812 85 8167 211 340 694 880 931 87 9001 4 114 273 526 683 713 21 31 834 87 941

10000 23 163 310 544 602 720 11269 678 852 915 12050 82 161 254 74 331 95 469 86 622 710 21 13045 94 265 96 327 576 602 60 14023 80 165 82 305 408 20 91 949 15183 99 237 40 614 771 946 98 16039 48 139 228 446 932 52 17109 90 412 77 630 702 809 937 18267 612 16 61 88 805 7 19075 224 438 615 36 50 66 95

20095 159 540 909 21213 24 451 59 599 631 46 787 22124 230 44 75 333 98 472 525 89 621 65 986 23161 245 72 84 88 98 318 805 24041 125 277 441 534 81 654 759 25008 10 107 334 402 83 89 97 505 28 664 69 756 26111 202 319 41 517 770 871 935 43 79 27008 24 125 281 99 447 69 664 28089 109 226 55 362 435 83 500 631 722 79 88 972 78 29015 96 367 82 526 33 709 84 857 987

30329 583 31231 89 651 768 933 47 32193 95 288 92 302 27 45 485 525 66 69 33039 108 84 207 22 80 348 498 503 73 610 782 856 34042 99 133 234 452 755 988 35063 175 254 325 440 727 934 59 36136 67 97 221 453 563 814 39 954 64 37064 107 248 93 432 65 623 98 803 64 78 967 76

38239 52 378 577 648 99 757 84 971 574 39 684 92 97 820

170498 501 713 814 171212 358 620 35 900 172033 75 98 271 310 474 755 72 173088 140 258 325 66 423 21 640 725 41 824 40 174456 514 85 864 175079 72 345 476 773 176102 403 6 565 686 87 745 890 177358 68 449 518 725 999 178150 344 179275 554 635 766

180036 289 366 75 732 982 181070 203

180036 289 366 75 732 982 171070 257 987 182450 67 957 183258 458 184313 88 39001 360 97 531 51 90 677 789 951

40023 206 361 424 27 538 635 44 755 850 85 919 41028 30 110 28 53 382 92 93 537 88 607 53 726 51 55 90 811 930 42094 152 329 487 551 74 84 710 80 977 43032 35 129 209 11 343 522 54 83 937 57 44273 304 50 58 67 481 533 97 629 790 924 73 78 45101 368 596 791 820 29 4 104 373 471 528 812 62 911 47206 21 85 389 412 837 86 924 48021 22 42 149 208 303 412 46 55 500 15 69 647 69 718 814 45 85 49021 39 53 57 90 143 53 209 462 543 777 96 802 55 81 98 906

50059 153 206 429 923 51095 173 215 67 343 46 74 444 553 97 668 727 40 849 78 910 42 52061 581 948 53002 16 62 137 519 56 696 748 801 939 54167 213 77 91 442 510 30 49 765 825 55 99 55017 69 76 310 67 421 659 811 966 56000 65 172 77 90 216 96 371 454 538 67 96 648 761 88 873 922 57003 29 91 107 273 456 85 510 45 99 623 37 710 860 58008 63 132 226 94 306 22 60 88 435 548 93 705 37 869 904 59005 34 85 189 324 480 96 771 707 69 74 816 86 914 42

60212 37 53 559 66 67 631 39 61036 244 308 25 413 507 898 996 62027 129 203 59 303 79 509 99 654 700 7 30 74 804 36 53 914 52 53 92 63037 184 275 311 17 462 90 517 737 73 878 64167 206 335 564 623 33 864 99 908 65098 99 103 262 332 561 827 984 66213 63 302 85 539 75 603 44 734 807 49 978 67189 249 54 77 82 340 99 437 698 777 829 68025 69 89 129 37 234 339 537 701 6 28 81 94 69220 57 400 39 54 652 701 817 940

70009 23 228 89 338 419 70 674 81 726 51 856 910 78 71184 215 316 414 69 506 14 43 701 14 30 993 72005 227 359 98 469 91 551 60 79 639 776 968 73105 34 209 355 85 479 527 55 63 612 23 30 708 811 905 74006 23 140 65 70 386 402 41 566 676 834 906 75021 137 99 219 322 446 60 643 725 83 93 99 978 88 76019 141 248 356 541 639 95 894 955 77016 156 200 69 357 577 88 659 90 707 844 998 78014 164 252 63 346 71 580 83 797 863 82 906 79122 370 401 6 22 24 620 757 77 823 926

80034 118 327 527 29 82 775 879 81000 330 93 497 517 74 780 89 92 839 68 77 929 82110 74 215 38 74 305 32 573 7 608 45 56 9 83 779 816 916 83104 9 228 305 500 32 750 61 802 3 84034 211 13 34 359 400 61 516 34 812 85027 70 101 21 67 79 446 520 40 644 62 988 86027 31 290 302 50 92 405 76 603 50 782 814 87175 89 205 39 52 345 66 455 64 81 639 95 737 48 88077 138 246 394 475 530 76 783 89070 280 420 521 93 607 26 45 89 873 932 97

90125 258 99 321 24 56 59 71 490 531 78 631 784 864 957 91039 53 197 204 89 302 58 409 710 857 984 92038 98 289 334 410 64 85 562 766 93011 221 327 90 429 635 45 97 738 846 931 73 94054 55 100 261 580 832 993 95475 595 638 59 761 96400 20 86 558 68 85 728 97154 65 202 37 316 50 491 611 59 851 918 52 98157 223 70 332 79 410 561 620 56 71 734 50 926 35 69 99205 476 607 790 893 943

100072 136 436 603 79 81 86 89 764 99 101039 91 162 214 19 66 407 684 727 966 102124 278 82 335 39 93 490 503 43 600 78 806 56 103081 168 72 203 333 533 53 631 951 104178 553 67 852 105134 37 90 349 459 510 79 710 856 66 98 106228 348 92 711 77 92 107052 79 92 149 50 245 315 28 525 72 95 636 797 812 108032 53 62 197 320 437 547 79 91 657 856 963 83 109071 182 296 307 16 405 35 73 684 786 883

110075 138 53 66 369 464 638 718 802 89 903 15 46 111046 146 272 473 522 31 641 97 709 25 807 52 900 112053 89 389 553 88 878 974 113059 132 87 256 377 519 628 86 737 79 817

114435 745 817 947 58 73 115106 219 350 624 31 874 904 116031 53 135 50 219 301 39 652 86 754 846 973 89 117148 249 81 541 623 36 50 97 710 118191 217 85 371 484 517 47 618 716 802 25 916 119129 446 503 54 694 747 922

120006 474 508 56 71 969 121215 89 388 465 674 700 859 939 57 122000 80 161 255 412 95 701 99 123032 54 90 112 81 289 499 605 58 752 76 84 90 924 30 98 124133 271 327 51 612 64 814 87 971 125023 213 72 325 36 700 955 126254 72 307 82 89 500 17 61 627 92 874 81 961 78 127016 75 129 68 292 391 482 537 684 705 72 836 61 128031 125 360 63 93 552 639 886 93 129112 14 18 39 453 526 55 682 807 47 81 917

130198 206 40 660 750 859 908 15 25 64 131005 14 55 94 125 86 226 355 439 67 653 817 997 132148 61 210 32 43 311 61 85 402 10 785 88 98 840 50 926 133026 249 306 44 86 518 96 654 55 65 834 51 59 134019 36 96 139 84 531 602 806 17 58 99 904 135041 255 307 9 520 37 669 706 70 849 86 923 136145 219 91 324 416 73 579 618 746 846 50 55 93 950 71 137182 88 98 202 54 391 446 631 47 709 842 138058 191 432 504 10 77 745 79 96 817 918 139039 153 79 88 210 335 88 635 48 770 928 46

140403 662 84 719 940 81 141357 588 605 939 142028 119 71 274 91 430 571 98 620 92 96 917 25 80 143114 47 487 523 886 939 56 144043 109 229 305 23 439 44 631 703 81 824 55 935 145087 122 77 274 99 353 74 437 93 538 89 623 729 86 963 80 146172 98 249 394 436 501 66 91 608 9 751 71 806 9 35 52 147007 85 88 443 45 51 540 91 710 932 148055 104 91 236 85 87 366 69 650 715 41 62 959 149009 85 180 214 66 321 404 15 677 796 970

150006 138 44 71 366 418 65 635 717 57 824 927 34 65 151288 383 433 57 508 46 638 775 96 913 152050 99 255 153013 176 99 520 615 47 752 85 832 41 64 928 154040 164 435 57 542 617 764 92 849 155012 70 110 86 278 358 415 510 95 657 72 722 851 156050 59 100 238 66 364 98 414 70 525 57 757 905 42 76 157252 392 422 553 632 87 778 952 158099 272 546 673 818 34 63 88 159014 123 287 311 22 74 80 517 713 831 986 93

160071 80 188 294 306 418 23 550 621 710 11 15 802 908 20 29 161270 384 97 507 88 94 692 743 53 63 827 57 909 162025 59 73 186 245 61 309 515 26 62 676 794 951 65 87 163048 79 246 355 486 545 75 606 718 164022 177 454 628 714 23 58 835 47 79 931 165172 292 95 396 442 78 536 83 640 739 53 61 97 812 909 166150 78 79 257 331 70 974 87 857 976 98 164024 62 82 121 261 304 423 701 855 81 949 69 168259 85 321 452 73 554 828 41 75 169087 208 95 319 94 409 12 58 572 96 648 731 37 815 70 934

170933 77 171024 48 227 41 426 587 614 62 730 835 39 45 46 989 172199 211 429 710 61 82 875 173063 89 683 174000 43 180 248 79 311 46 411 89 680 788 808 955 78 175019 58 75 123 28 73 208 313 54 539 41 802 17 88 905 176008 133 64 348 513 177016 107 74 76 88 249 316 47 84 723 53 884 913 81 178075 141 210 89 95 322 522 625 742 179215 36 388 501 630 46 54 722 99 816 35 78 911 63

180335 90 480 558 747 75 907 181381 477 661 734 855 86 182023 273 76 304 48 67 442 76 96 623 33 777 80 844 975 183086 219 418 184041 105 29 278 302 445 46 57 75 505 745 818 64

III-cie ciągnienie

Po 200 złotych:

155 365 68 820 84 1184 314 773 2173 290 683 772 808 3291 899 4078 239 5829 72 6504 753 845 959 7331 847 53 927 71 88 8210 482 509 12 662 909 9015 673

10161 90 279 305 604 806 11636 12038 48 275 569 13019 40 139 740 14583 603 15181 692 888 928 16003 110 45 17372 517 667 902 18151 822 900 19071 259 444 715

20091 21123 642 48 70 22330 708 75 64 830 23200 480 916 24453 548 57 [illegible] 720 930 86 25288 513 638 723 26141 [illegible] 487 890 27317 471 591 624 811 58 931 48210 89 328 497 547 640 89 833 29084 460 715 907

30103 341 77 31485 849 918 36 59 32168 215 378 690 838 85 918 32 77 33048 502 624 34028 105 339 427 35206 18 384 685 786 834 36237 329 447 568 37111 60 81 486
38043 119 70 715 847 993 39626 959 97

40866 980 41022 70 120 215 309 516 898 939 42189 403 43023 98 351 579 939 44 44685 45947 97 46045 405 747 67 75

47077 510 48077 111 332 765 912 28 49120 679 737 919 54

50101 65 209 73 542 81 51267 383 648 925 56 52016 133 390 435 558 65 694 770 83 951 53111 31 71 266 364 81 629 47 94 729 70 88 852 977 54000 598 680 55091 956 56203 544 685 57199 200 583 603 946 58329 54 502 53 600 9 36 911 59018 339 64 453 838 905

60299 460 508 878 61154 508 23 811 62023 37 360 431 27 63310 50 414 64076 235 566 666 96 889 65236 85 500 55 611 64 750 6602 157 377 461 653 742 96 891 916 49 67018 341 93 518 36 82 68003 130 71 224 69192 351 889 937

70221 341 439 86 549 993 71022 276 372 517 608 86 853 72024 41 534 656 712 924 73259 392 429 50 539 749 947 74252 397 570 916 54 75330 645 76134 553 723 95 77087 318 481 618 915 34 78230 70 967 79481 651 792 927 77

80521 657 739 997 81013 147 92 282 82031 62 127 457 551 619 51 704 935 83335 479 88 804 84004 232 514 35 959 85083 100 304 463 78 530 65 865 75 936 86042 213 53 353 418 57 649 52 811 87256 402 527 43 76 659 725 61 88059 135 232 343 683 87 797 850 89582 831 53 964

90305 16 710 28 91024 181 631 47 95 947 92265 300 576 78 758 93156 287 453 513 703 59 62 94320 519 867 76 79 95009 96 440 559 76 686 809 46 49 928 96000 130 575 757 962 97073 100 478 82 83 850 900 13 98110 246 78 509 45 60 93 821 99000 213 390 45 65 651

100555 638 954 101087 139 225 67 95 761 102050 110 56 338 496 562 676 977 103306 541 710 104046 310 489 783 850 64 105 218 577 629 720 954 106054 411 800 107154 579 88 689 813 15 906 108150 88 415 23 82 554 653 837 953 109210 60 369 475 560 700 65 950 69 110129 211 728 926 74 111051 58 760 930 112647 72 752 851 113136 486 650 93 736 76 820 75 924 99

114424 51 115056 186 293 491 507 22 40 640 758 70 847 920 116004 51 434 91 522 67 607 117025 184 570 981 118142 311 61 560 790 119344 409 52 576 980

120434 680 989 121330 458 845 55 95 959 122674 762 984 123006 18 47 69 166 282 516 832 923 124085 151 622 712 64 837 925 125075 88 586 680 813 94 126050 186 200 332 499 588 908 127035 261 462 599 712 932 128059 179 91 428 597 730 867 902 42 64 129322 507 716 864

130307 65 415 655 75 753 823 934 131126 236 312 503 716 32 789 132375 523 29 652 760 869 994 133057 489 580 896 134045 79 201 72 379 551 135263 333 77 136357 665 98 739 838 922 42 76 137067 553 721 138098 252 668 139019 148 238 631 864

140142 81 221 501 91 608 49 935 69 141024 78 107 95 332 486 645 841 930 142073 83 510 20 728 918 143439 70 14495 176 217 376 442 767 145052 148 361 405 42 709 933 146021 189 372 932 147048 136 57 457 699 947 148524 728 83 82 149000 212 308 668 826 96 905 150354 491 605 51 62 875 151048 277 520 791 152017 118 285 789 835 65 921 153112 300 18 472 574 670 71 811 972 154062 212 60 385 477 774 859 155023 932 156128 32 405 522 157097 320 698 158027 35 176 222 491 751 159066 312 433 966 99

160029 66 522 738 860 161388 98 413 43 544 870 162035 715 73 868 163022 28 301 440 577 664 700 869 164254 743 814 165210 398 614 27 737 166069 102 65 724 25 814 167001 207 830 168440 532 693 169281 305 23 689 756 61

170180 386 625 81 171064 834 974 172715 73 815 173071 123 856 956 79 174161 225 743 58 878 89 91 938 175185 176068 564 675 707 177110 41 92 203 635 714 85 852 178064 82 386 767 179065 115 64 306 495 616 850 51 57 939

180150 286 588 918 181227 434 78 591 667 719 182176 207 775 183027 473 610 73 734 184598 617 93 921

IV-te ciągnienie

Zł. 50.000 na nr.: 131793.

Zł. 10.000 na n-ry: 69313, 78553 92285.

Zł. 5.000 na n-ry: 27726 143945.

Zł. 2.000 na n-ry: 2042 6470 21964 32963 43396 36089 104430 128033 136076 141302 153617.

Zł. 1.000 na n-ry: 7623 11573 12774 13281 19077 22223 27222 36190 40605 42871 45468 46827 49291 59446 63048 70291 70581 71702 76282 78030 85780 88778 91978 97817 99774 101339 111954 112665 123810 129267 131555 140182 149627 153463 156407 158832 169090 169330 173936 181203 182834.

Po zł. 200:

532 715 1024 289 423 63 543 825 2020 46 127 302 575 637 741 942 56 3318 869 908 4341 417 516 25 5214 60 784 7046 626 8204 797 925 9863

10283 84 736 59 11809 49 12323 957 13011 314 23 836 88 921 14851 15077 673 753 16240 692 723 836 65 910 17133 608 777 818 23 56 92 964 18094 383 403 506 56 19077 691 746 990

20133 754 21598 960 22026 97 356 516 654 792 906 23117 258 380 24070 119 227 67 76 524 606 9 25007 26 145 57 428 50 666 70 88 749 26175 370 672 835 83 27301 549 968 28440 650 762 942 61 29408 25 597 745 815

30020 709 15 94 963 31273 423 572 82 94 676 752 93 876 32909 33003 137 314 66 563 601 25 28 732 860 911 76 85 34256 388 485 614 787 36046 119 445 72 84 721 40 986 36129 680 37143 602 28 867 908 40 38042 108 48 307 565 684 88 39223 864 922

40238 544 729 34 41253 426 95 725 873 99 43124 44031 247 933 45010 490 99 722 32 833 65 46176 415 97 552 704 47363 770 48105 93 708 48050 103 241 312 421 27 60 655 765 874

50163 87 409 510 859 51031 906 52122 297 466 651 53003 65 70 636 81 760 77 54220 519 97 628 84 802 39 71 935 75 55270 546 56239 542 50 846 916 57039 115 230 767 58003 28 110 48 304 582 766 839 59135 95 275 465 576 95 885

60220 379 61369 519 671 721 74 62407 92 568 682 856 63318 611 709 64012 136 222 54 559 885 65009 149 294 362 99 781 66140 86 311 31 402 508 64 857 67336 423 640 78 778 876 966 68066 84 293 349 54 64 622 783 69331 958

70096 205 321 74 421 519 762 816 71005 383 721 65 93 850 65 72067 88 585 615 61 73023 656 823 46 74330 407 755 75045 130 299 376 99 719 35 803 59

76187 341 633 54 742 896 77193 258 78 808 978 78311 98 830 60 79117 290 97 416 68 512 712 36 88 912

80199 275 416 18 917 60 81353 722 822 82170 213 687 899 83245 53 344 584 665 824 912 74 84290 332 837 49 943 85001 586 818 57 939 94 86125 298 301 59 695 743 810 26 82 996 87270 915 41 88121 30 357 765 855 69 999 89047 170 253 360 95

90164 373 437 48 662 71 91111 587 92040 400 43 700 93133 308 629 75 78 926 94471 753 863 967 95104 438 96412 619 28 53 80 91 968 88 97030 74 256 61 70 363 421 779 98087 120 41 249 396 531 80 773 840 51 99297 568 92 632 872 911

100008 97 153 203 19 483 560 64 724 911 94 101020 118 54 969 102269 417 530 683 903 103229 86 377 470 85 719 947 66 104018 27 93 128 678 105003 155 381 106300 450 64 594 616 712 804 966 107147 209 323 34 634 795 861 108068 203 331 753 878 93 109121 36 223 309 18 449 542 769

110016 139 303 43 58 651 965 111276 549 677 92 112057 198 501 37 82 937 113052 114 59 364 502 82 607 788 114213 32 464 562 712 32 84 875 115253 65 895 116123 295 326 581 619 861 988 117186 92 220 60 308 18 435 609 88 729 889 91 118278 390 415 512 684 119045 64 338 734 841

120156 61 264 300 16 430 806 121146 229 325 823 26 77 87 122130 206 640 770 123060 79 117 40 269 372 554 655 794 810 124363 483 125078 117 99 361 406 13 849 126054 221 663 735 127761 940 128017 110 206 417 581 650 871 985 129046 209 94 371 538 611 890

130654 710 843 131141 250 83 427 42 799 837 132016 23 81 340 510 71 769 845 59 80 133317 478 681 808 56 134125 261 78 468 946 135210 667 95 760 136106 17 370 627 811 83 967 137192 267 307 44 747 909 138191 424 744 46 853 139319

140030 176 487 141019 118 262 769 927 77 142064 453 566 708 21 970 143125 44 655 786 840 97 144103 261 351 481 835 38 915 145176 233 389 685 146336 525 703 887 999 147112 371 831 148049 135 73 315 96 406 87 523 996 149361 463 878

150010 264 328 69 606 779 940 45 55 151221 52 515 824

152031 35 231 651 67 78 744 97 153039 595 617 86 154017 154 297 471 501 61 605 31 155065 141 80 212 954 156407 524 636 795 157316 519 962 158457 571 159047 72 539 98 689 989

160099 205 77 482 798 852 161000 18 320 739 162797 802 920 163072 283 871 164298 302 21 407 845 53 165751 166490 64 605 167614 87 726 867 59 168238 43 505 701 832 91 169039 90 32 160 256 300 574 39 684 92 97 820

170498 501 713 814 171212 358 635 20 900 172033 75 98 271 310 474 755 72 173088 140 258 366 25 423 21 640 725 41 824 40 174456 514 85 864 175079 72 345 476 773 176102 403 6 565 686 87 745 890 177358 68 449 518 725 999 178150 344 179275 554 635 766

180036 289 366 75 732 982 181070 203 57 987 182450 67 957 183258 458 184313 79 414 536 63

Z całego kraju

SKAZANIE ŻONOBÓJCY

Sąd Apelacyjny w Katowicach zatwierdził wyrok sądu okręgowego, skazujący Jerzego Pytlaka, oskarżonego o zamordowanie swej żony przy współudziale swej kochanki Marszalikowej, na dożywotnie więzienie.

SPRZENIEWIERZYŁ 300.000 ZŁ.

Na gruncie łódzkim wielkiem zaufaniem cieszył się prywatny dyskonter Anszel Wolfowicz, który dyskontował firmom łódzkim weksle na poważne sumy.

Ostatnio kilka firm oddało mu weksle do dyskonta na 300.000 złotych. Weksle te Wolfowicz zdyskontował, jednak sumę otrzymaną zatrzymał dla siebie i uciekł zagranicę.

Za zbiegłym złodziejem rozpisano listy gończe.

WYKRYCIE SZAJKI KRZYWOPRZYSIĘZCÓW.

W Białymstoku władze bezpieczeństwa wpadły na trop szeroko rozgałęzionej szajki, któ ra trudniła się wpływaniem na świadkow i ciągnęła stąd zyski. Członkowie szajki teroryzowali świadków sądowych w licznych procesach i uniemożliwiali wymiar sprawiedliwości. Aresztowano kilka osób.

WYBUCH ZNALEZIONEGO POCISKU.

W kolonji Rogoźno, pow. lubartowskiego 34-letnia Julja Prażmowska, usiłując rozbić cegłę główką pocisku armatniego, pozostawionego w czasie wojny, spowodowała eksplozję. Pocisk ciężko poranił Prażmowską, urwał jej rękę i wybił oko, przyczem całe mieszkanie siłą wybuchu zostało zdemolowane.

Odnaleziony testament Sienkiewicza

W Oblęgorku odnaleziono testament, pozostawiony przez Henryka Sienkiewicza. Testament, zgodnie z obowiązującemi przepisami, wręczono prezesowi Sądu Okręgowego w Kielcach, który uznał go za autentyczny.

W najbliższym czasie nastąpi otwarcie i ogłoszenie testamentu.

Odnalezienie testamentu po wielkim pisarzu w 19 lat po jego zgonie, wywołało w Kieleckiem duże wrażenie.

Cała rodzina fabrykowała fałszywe pieniądze

W okolicy i na terenie Sierakowa już od dłuższego czasu pojawiły się w obiegu fałszywe pieniądze.

Zaczęto energicznie tropić fałszerzy, jednak ślad za nimi zawsze się zacierał. Wreszcie wytężona akcja policji powiatu międzychodzkiego dała pożyteczny rezultat.

Mianowicie na targu w Sierakowie przytrzymano niejaką Franciszkę Talarkową z Międzychodu, przy której znaleziono fałszywe monety. W dalszym toku dochodzeń w kuźni Andrzeja Talarka w Międzychodzie, odkryto dosłownie fabrykę fałszywych monet 2 i 1-złotowych, oraz 50 i 20 groszowych. Znaleziono także naczyna do topienia metalu, metal z którego wyrabiano falsyfikaty i 8 butelek, wypełnionych różnemi kwasami.

Fałszerstwem zajmowała się cała rodzina Talarków. Talarek Andrzej, jego brat Edward, wyrabiali fałszywe monety, zaś Franciszka Talarkowa i niejaki Jan Pasek, zajmowali się puszczaniem falsyfikatów w obieg Wszyscy zostali aresztowani i osadzeni w więzieniu w Międzychodzie.

SILVA RERUM

zebrał i zestawił Bolesław Busiakiewicz

KALENDARZYK HISTORYCZNY.

Co się kiedy i gdzie wydarzyło?

13 września

1764 Stanisław August Poniatowski zaprzysięga w Warszawie **„pacta conventa"**.

1772 Fryderyk II Pruski ogłasza **„manifest"** o zaborze ziem polskich.

1804 Urodził się jeden z najwybitniejszych pisarzy polskich **Maurycy Mochnacki**, m. in. autor dzieł: „O literaturze polskiej XIX w." oraz pierwszej monografji historycznej „Powstanie Narodu Polskiego 1830—1831".

1820 Car Aleksander I otwiera w Warszawie **sejm.**

1830 Urodziła się pisarka i poetka — **Marja Ebner v. Eschenbach.**

1861 Umarł w Paryżu poeta-emigrant **Antoni Górecki.**

1872 Umarł w Rechenbergu pod Norymbergją myśliciel i filozof niemiecki — **Ludwik Andrzej Feuerbach.**

1894 Urodził się w Łodzi jeden z najwybitniejszych poetów współczesnych młodszej generacji — **Juljan Tuwim.**

Programy radjowe

Poniedziałek, dnia 16 września 1935 r.

ROZGŁOŚNIA WARSZAWSKA.

1.00—8.00 Komunik. meteorol. dla uczestników lotu Gordon-Bennett'a (w międzyczasie muzyka z płyt). 6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.33 Pobudka do gimnastyki. 6.34 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). W przerwie o godz. 7.20 Dziennik poranny. 7.50 Program na dzień bieżący. 7.55 „Parę informacyj". 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.00 Przerwa. 11.00 Komunik. meteorol. dla uczestników lotu Gordon-Bennett'a (oraz muzyka z płyt). 11.57 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astr. 12.00 Hejnał z Wieży Marj. w Krakowie. 12.03 Dziennik południowy. 12.15 Koncert ze Lwowa. 13.25 Chwilka dla kobiet. 13.30—15.15 Przerwa. 15.15 Przegląd giełdowy. 15.25 Wiad. o eksporcie polskim. 15.30 Muzyka lekka (płyty). 16.00 Lekcja języka niemieckiego — lektor dr. Jan Piprek. 16.15 Popularne utwory poważnych kompozytorów w wyk. Zesp. Kameraln. Niny Mańskiej. 16.45 „Rozkosze przyjaźni", skecz J. Roeslera, w polskiem oprac. R. Olszewskiego. 17.00 „Mieszkanie współczesne" — „Higjena mieszkania i celowe przeróbki" — pogad. wygł. inż. arch. Jadwiga Ostrowska. 17.15 „Minuta poezji". Wiersz W. Brzozowskiego. 17.20 Koncert kameralny z Poznania. 17.50 Pogad. przyrodn. z Wilna. 18.00 Piosenki w wyk. Marji Korabianki, akomp. Wład. Szpilman. 18.15 Komunik. meteorol. dla uczestników lotu Gordon-Bennett'a. 18.30 „O Stasiu i Brysiu" — opowiadanie dla dzieci młodszych J. Ezupowiczowej. 18.40 „Życie kult. i artyst. stolicy". 18.45 Muzyka (płyty). 19.00 „Skrzynka rolnicza" — inż. W. Tarkowski. 19.10 Program na dzień następny. 19.20 Koncert reklam. 19.35 Wiad. sport. lokalne. 19.40 Wiad. sport. ogólne. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Audycja żołnierska ze Lwowa. 20.30 Mało znane utwory (płyty) z objaśnieniami dr. Emilji Elsnerówny. 20.45 Dziennik wiecz. 20.55 „Obrazki z Polski współczesnej". 21.00 „Wszystko dobre, co się dobrze kończy" — audycja muzyczna. 21.30 Wieczór literacki z Krakowa. 22.00 Koncert symf. w wyk. ork. P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga. 23.00 Komunikat meteorol. dla uczestników lotu Gordon-Bennett'a. 23.15—23.30 Muzyka taneczna (płyty). 1) Mendoza: Słodkie dziewczę — fox, 2) Nolden: Tęsknota Cygana — walc, 3) Meisel-Reisfeld: Nóżki Lolity — tango, 4) Grothe-Wilczyński: Najpiękniejsza kobieta — walc.

ROZGŁOŚNIA TORUŃSKA.

6.30—7.50 Tr. z Warsz. 7.50 Program na dzień bieżący. 7.55 Parę informacyj. 8.00—8.10 Tr. z Warszawy. 8.10—11.57 Przerwa. 11.57—12.03 Tr. z Warszawy i Krakowa. 12.03—13.25 Tr. z Warsz. i Lwowa. 13.25—13.30 Tr. z Warsz. 13.30 Muzyka lekka (płyty). 14.30—15.15 Przerwa. 15.15 Przegląd giełdowy. 15.25—15.30 Tr. z Warsz. 15.30 Popularna muzyka symfoniczna (płyty). 16.00—17.50 Tr. z Warsz. i Poznania. 17.50—18.15 Tr. z Wilna i W-wy. 18.15 Oktet W. W. Squire'a. 18.30 Rozmowa ze słuchaczami, przeprowadzi dyr. rozgł. St. Nowakowski. 18.40 Życie kult., artystyczne i naukowe na Pomorzu. 18.45 Utwory skrzypcowe w wyk. Menuhina (płyty). 19.00 Pogad. społeczna. 19.05 Wiad. gosp. z Pomorza. 19.09 Chwilka morsko-pomorska. 19.10 Program na dzień następny. 19.20 Koncert reklam. 19.35 Wiadomości sportowe z Pomorza. 19.40—20.30 Tr. z Warszawy i Lwowa. 20.30—22.00 Tr. z Warszawy i Krakowa. 22.00—23.15 Tr. z Warsz. 23.15—23.30 Muzyka tan. (płyty).

ZAGRANICA.

17.00 Bukareszt. Koncert radjoork. 17.00 Praga. Pieśni czeskie. 17.05 Stockholm. Recital skrzypcowy. 17.30 Moskwa (WCSPS). „Legenda o Kitieży" — opera Rimskij-Korsakowa. 18.15 Moskwa (Kom.). Recital fort. 18.25 Monachjum. Fragm. ze Zjazdu Partyjnego w Norymberdze. 19.00 Budapeszt. Pieśni islandzkie. 19.15 Ryga. Wieczór muzyki kameralnej. 19.50 Oslo. Recital fortepianowy. 20.00 Wiedeń. Melodje weselne. 20.00 Ryga. Melodje operetkowe. 20.00 Radio Paris. Pół godziny muzyki amerykańskiej. 20.00 Anglja (Nat. Progr.). Koncert Wagnerowski z Queen's Hallu. 20.25 Praga. Arje Verdiego. 20.25 Brno. Solo na flecie. 20.40 Rzym. „I granatieri" — operetka Valente. 21.00 Wiedeń. Muzyka religijna Mozarta. 21.00 Strasburg. Koncert orkiestr. 21.00 Bruksela flam. Koncert symf. 21.15 Ryga. Koncert wieczorny. 21.20 Bratisława. Koncert c-moll na fort. i ork. Beethovena. 21.30 Monachjum. Fragment ze Zjazdu Partyjnego w Norymberdze. 21.50 Poste Parisien. Koncert rozrywkowy. 21.50 Budapeszt. Muzyka cygańska. 21.55 Bratisława. Popularne pieśni słowackie. 22.00 Luksemburg. Muzyka tan. 22.00 Stockholm. Muzyka popul. 22.10 Wiedeń. Muzyka popularna. 22.20 Anglja (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. 22.30 Wrocław. „Muzyka na Dobranoc" — koncert radjoork. 22.50 Kopenhaga. Muzyka tan. 23.00 Hamburg. Koncert wieczorny. 23.05 Koenigswusterhausen. Muzyka lekka. 23.45 Wiedeń. Muzyka taneczna. 24.00 Frankfurt. Koncert nocny.

Wtorek, 17 września

ROZGŁOŚNIA WARSZAWSKA

1,00—8,00 Komunik. meteorol. (co godzina) dla uczestników lotu Gordon Bennett'a. W międzyczasie muzyka (płyty). 6,30 Pieśń „kiedy ranne wstają zorze". 6,33 Pobudka do gimnastyki. 6,34 Gimnastyka. 6,50 Muzyka (płyty). W przerwie o godz. 7,20 Dziennik poranny. 7,50 Program na dzień bieżący. 7,55 Parę informacyj. 8,00 Audycja dla szkół. 8,10—10,30 Przerwa. 10,30 Tr. z Wilna. 11,50 Komunikaty meteorologiczne dla uczestników lotu Gordon-Bennett'a oraz muzyka (płyty). 11,57 Sygnał czasu z Warsz. Obserw. Astronom. 12,00 Hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie. 12,03 Dziennik południ. 12,15 Audycja dla szkół (dla dzieci młodszych). Obrazek z piosenkami p. t. „W dziadusiowym ogrodzie" — pióra B. Hertza. 12,30 Koncert zespołu Zygmunta Grossmana. 13,25 Chwilka dla kobiet. 13,30 „Z rynku pracy". 13,35—15,15 Przerwa. 15,15 Przegląd giełdowy. 15,25 Wiad. o eksporcie polskim. 15,30 „Po jednej piosence" (płyty). 16,00 „Skrzynka P. K. O.". 16,15 Koncert orkiestry dętej z Krakowa. 16,45 „Cała Polska śpiewa" — aud. prowadzi prof. Br. Rutkowski. 17,00 „Wielkie i drobne wynalazki": „Narodziny światowej komunikacji lotniczej" — odczyt d-ra Feliksa Burdeckiego. 17,15 Koncert ork. P. R. pod dyr. Feliksa Rybickiego. 17,50 „Encyklopedja mówiona (z Krakowa). 18,00 Recital fortepianowy Raula Koczalskiego. 18,30 „Nowe Norwidiana Paryskie" — szkic literacki Romana Zrębowicza. 18,45 Komunik. meteorol. dla uczestników lotu Gordon-Bennett'a. 19,00 „Wiadomości rolnicze" — J. Płatek. 19,10 Program na dzień następny. 10,20 Koncert reklamowy. 19,35 Wiad. sport. lokalne. 19,40 Wiad. sport. ogólne. 19,50 Pogadanka aktualna. 20,00 Biuro Studjów rozmawia ze słuchaczami P. R. 20,10 Muzyka lekka w wyk. ork. P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota. 21,00 Dziennik wiecz. 21,10 „Obrazki z Polski współczesnej". 21,15—22,30 „Manon" opera w 5 aktach J. Masseneta (w skróceniu). Wykonawcy: Zespół Paryskiej Opery Komicznej pod dyr. Elie Cohen'a. Obsada: Manon — G. Feraldi, Poussette — A. Vavon, Javotte — Rambert, Resette — A. Bernadet i Fenoyer, Służąca — Julliot, Kawalér des Grieux — J. Rogatschewsky, Lescaut — G. Villier, Hr. des Grieux — L. Guenot, De Morfantaine — de Creus, De Bretigny — Gaudin M. J. Vieuille, Właściciel hotelu — Payen. 22,30 „Po wakacjach", feljeton — wygł. Karol Koźmiński. 22,45—23,30 Muzyka operetkowa w wyk. Małej orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego. W przerwie o godz. 23,00 Komunikat meteorol. dla uczestników lotu Gordon Bennett'a.

ROZGŁOŚNIA TORUŃSKA

6,30—7,50 Tr. z Warsz. 7.50 Program na dzień bieżący. 7,55 Parę informacyj. 8,00—8,10 Tr. z Warszawy i Wilna. 11,50—11,57 Przerwa. 11,57 —12,03 Tr. z Warszawy i Krakowa. 12,03—13,35 Transm. z Warszawy. 13,35 Muzyka lekka (płyty). 14,30—15,15 Przerwa. 15,15 Przegląd giełdowy. 15,25—15,30 Tr. z Warszawy. 15,30 Drobne utwory solowe (płyty). 16,00—16,45 Transm. z Warszawy i Krakowa. 16,45—18,00 Tr. z Warszawy i Krakowa. 18,00—18,30 Tr. z Warszawy. 18,30 „Osada pod Staro-toruńskim grodem" odczyt — wygł. mgr. Józef Bieniasz. 18,45 Muzyka klasyczna (płyty). 1) Bach: Preludjum es-moll (Ork. Filadelf. pod dyr. L. Stokowskiego), 2) Beethoven: Uwertura „Egmont" (Ork. Symf. pod dyr. J. Prüwera). 19,00 Skrzynka rolnicza — omówi inż. A. Miksiewicz. 19,09 Chwilka morsko-pomorska. 19,10 Program na dzień następny. 19,20 Koncert reklam. 19,35 Wiad. sport. z Pomorza. 19,40—22,45 Tr. z Warszawy. 22,45—23,30 Tr. z Warszawy.

ZAGRANICA

17,25 Koenigswust. Koncert solistów. 17,30 Moskwa (Kom.). „Eugenjusz Onegin" — opera Czajkowskiego (tr. z Teatru Wielkiego). 19,00 Budapeszt Recital skrzypcowy. 19,00 Wrocław. Utwory fort. Chopina. 19,00 Frankfurt. Melodje Mülloeckera. 19,00 Berlin. Utwory Brahmsa. 19,25 M. Ostrawa. Muzyka lekka. 20,00 Anglja (Reg. Progr.). Koncert Symf. 20,00 Praga II. „Nie zapomnij" — operetka Jankoveca (tr. z Teatru). 20,00 Kopenhaga. Muzyka operowa. 20,10 Lipsk. „Drezdeńskie rakiety radjowe". 20,10 Frankfurt. Zagadki muzyczne. 20,10 Wrocław. „Wieczór muzyki operetk. 20,10 Koenigswust. „La serva padrone" — opera Pergolesego. 20,10 Królewiec. Wesołe rozmaitości. 20,15 Bukareszt. Koncert symf. 20,15 Wiedeń. Melodje Leo Falla. 20,30 Paris P. T. T. „Madame I Archuduc" — operetka Offenbacha. 20,45 Medjolan. „Księżna Chicago" — operetka Kalmana. 21,00 Koenigswust. Muzyka lekka. 21,00 Rzym. Rozmaitości muzyczne. 21,00 Ryga. Godzina E. Griega z udz. Fr. Elleggard (fort.). 21,10 Sottens. Koncert europejski. 22,00 Rzym. Koncert solistów. 22,20 Kopenhaga. Koncert ork. 22,30 Anglja (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. 22,30 Koenigswust. „Nocna muzyczka". 22,30 Monachjum. Melodje ludowe. 23,00 Budapeszt. Muzyka jazzowa. 23,05 Kopenhaga. Muzyka taneczna. 23,35 Lipsk. Polskie melodje ludowe. 24,00 Sztutgart. Koncert nocny.

ALICE DE PAYER

Przekład Karola Forda.

Król Stanisław Leszczyński

84)

Powieść historyczna

Pomyślał więc, że należy raczej udać się do Kopenhagi, aby na miejscu śledzić dalszy bieg wypadków. Mimo, że uczucie sir Reginalda dla Heleny zostało mocno zachwiane jej postępowaniem i niemożnością porozumienia się z nią, skoro — jak przypuszczał — znajdowała się w oblężonym Gdańsku, baronet dość niechętnie ruszał w drogę. Tutaj miał przynajmniej od czasu do czasu złudzenie, że choć zdala patrzy na drogą postać, gdy na szańcach i murach miasta dojrzał podobną sylwetkę.

Ostatecznie jednak 11 maja wyjechał z pod Gdańska przez Szczecin do portu szwedzkiego Stralsundu, gdzie bez trudu wynajął kuter rybacki, aby udać się w dalszą drogę. W gabinecie sir Erica Lindsay'a posła angielskiego w Kopenhadze, zjawił się 16 maja. Okazało się, że okręty francuskie nie wróciły jeszcze z pod Gdańska. Już je wprawdzie zapowiadano, nie przybyły jednak jeszcze. Prawdopodobnie nie miały pomyślnego wiatru i należało się ich lada dzień spodziewać.

Dnia 19 maja Thorncliff spacerował po wybrzeżu, myśląc o wypadkach ostatnich miesięcy. Nagle spostrzegł, że na wybrzeże wylegają tłumy, które z wielkiem zainteresowaniem przypatrują się jakimś okrętom. Wyszukał oficera, który mówił trochę po angielsku i dowiedział się od niego, że to właśnie zbliża się flota francuska. Thorncliff pobiegł natychmiast do sir Erica Lindsaya, aby go o tem zawiadomić. Potem powrócił na wybrzeże w towarzystwie sekretarza poselstwa i jednego z członków „Przyjaciół Ludzkości" w samą porę, aby zobaczyć statek z insygniami pana de la Motte, przepływającego tuż koło mola. Dzięki doskonałemu wzrokowi, któremu już bardzo wiele zawdzięczał, baronet ujrzał nagle na moście kapitańskim...

Nie, to było niemożliwe!... Tym razem chyba wzrok musiał go myślić To była z pewnością halucynacja, wywołana ciągłem zainteresowaniem pewną osobą. W każdym razie — trzeba się było przekonać... Porwał swoich towarzyszy do portu, gdzie tłum czekał na przybycie statków. W pierwszej grupie dostrzegł Thorncliff markiza de Prémoré i hrabiego Plélo, cofnął się więc nieco i zatrzymał w tyle w miejscu, z którego mógł dokładnie wszystko obserwować, sam nie będąc widziany.

Niepewność nie gościła długo w jego umyśle. Tak, nie ulegało wątpliwości: ten młody oficer o jasnych lokach, to Helena... Ale jakim cudem? Musiała się więc przedrzeć przez linje rosyjskie...

Ta myśl niesłychanie wzburzyła tego znawcę, ceniącego bohaterstwo, jakim przynajmniej pod jednem swojem obliczem był emisarjusz sir Roberta Walpole'a. Towarzysze Thorncliffa spojrzeli na niego ze zdumieniem. Cóż się stało temu zawsze opanowanemu człowiekowi? Czemu był tak wzruszony? Czy może mu słabo?

Sir Reginald zrozumiał, że należy coś powiedzieć.

— To tylko chwilowa niedyspozycja — rzekł, nie chcąc oczywiście przyznać się do swej słabości.

Powrócili do pałacu, zajmowanego przez poselstwo angielskie, aby zdać relację ministrowi.

Sir Eric Lindsay zebrał na naradę swych sekretarzy, sir Reginalda Thorncliffa oraz owego wpływowego członka „Przyjaciół Ludzkości" i oświadczył im, że w interesie Anglji leży, aby przeszkodzić Francji w jej zamiarach, dotyczących Gdańska i Polski.

Sir Reginald poprosił o głos i przemówił:

— Należy tem pospieszniej działać, że pan de la Motte przywiózł z sobą — jak on to mógł zrobić? Zresztą to w tej chwili jest obojętne — przywiózł więc emisarjusza króla Stanisława, wysoko protegowanego, mile widzianego na dworze w Wersalu, bardzo energicznego, bardzo przedsiębiorczego, niezwykle inteligentnego i dość bogatego, aby do dyspozycji Leszczyńskiego oddać odpowiednie fundusze, mogące służyć do wprowadzenia go na tron...

W tem miejscu przemowy, baronet uczynił artystyczną przerwę. Postanowił sparaliżować wysiłki Heleny, a wobec tego należało ujawnić jej nazwisko. Nie mógł więc sobie odmówić przyjemności zaskoczenia swych słuchaczy i pokazania im, jak świetnie jest poinformowany.

— Emisarjusz ten — rzekł uroczystym głosem — to jest Helena de Carbonnelles, panna honorowa królowej Marji Leszczyńskiej...

Poseł angielski zmarszczył brwi. Był zdumiony, a zarazem oburzony.

— Od kiedyż to panny honorowe dworu francuskiego wtrącają się do polityki i krzyżują plany Jego Królewskiej Mości Króla angielskiego? — wyrzekł prawie obrażonym tonem.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Wróciliśmy

lekarz - dentysta

SAMBORSKA - ORCHOLSKA

KAZIMIERZ ORCHOLSKI

dentysta 8189

Szeroka 36 TORUŃ Telefon 1520

Przyjmujemy od 9—1 i od 3—6

Polska Fabryka Dźwigów osobowych i towarowych

poszukuje dobrze wprowadzonego

przedstawiciela (inżyniera)

na okręg gdyński 8313

Oferty do „Gazety Morskiej", Gdynia pod „Dźwigi"

Ostrzeżenie!

Za wykonanie tynków szlachetnych oraz granitu i kamienia sztucznego sposobem mycia — zastrzeżonego patentem Nr. 22044 — M. P. i H. Rzeczypospolitej Polskiej bez mego zezwolenia dochodzić będę na drodze sądowej. Po zezwolenie proszę się zwrócić pod adresem: Artur Krusche, Warszawa, Aleje Jerozolimskie 47, m. 14. 8245

Numer akt: Km. VII. 1264/35, 1355/35. 8310

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, rewiru VII Stefan Kapuściński, mający kancelarję w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich nr. 21, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 18 września 1935 r. o godz. 9-tej w Bydgoszczy, ul. Dworcowa nr. 24 odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, składających się z 1 bufetu koloru orzechowego, 1 zegaru w szafie marki Becker, 1 kanapy z obudowaniem i lustrem, 1 kryształowej wazy do bowli z podstawą kryształową, 5 różnych naczyń kryształowych oraz 1 aparatu radjowego „Telefunken" na prąd z głośnikiem, oszacowanych na łączną sumę 850 zł.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 14 września 1935 r.

Komornik:
(—) St. Kapuściński.

Zlecenie Nr. 232/8 K.

Do akt Nr. Km. 1616/35, 1652/35. 8314

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Gdyni, rew. II-go J. Penk, zamieszkały w Gdyni, ul. Leśna 3 na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 17 września 1935 r. o godz. 11 w Gdyni, ul. Pomorska 55c odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: 1 barak 11×7 m., pruski mur, zewnątrz otynkowany, 1 przybudówkę 4×9×3 pruski mur, bez ścian bocznych, przylega do baraku Mamczarskiego, oszacowanych na łączną sumę 2.100 zł., które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym. Licytacja rozpocznie się od pół ceny oszacowania.

Gdynia, dnia 14 września 1935 r.

(—) Józef Penk,
komornik.

Km. 731/35. 8308

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Koronowie, urzędujący w Koronowie przy ul. Wilsona nr. 12, na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 16 września 1935 r. o godz. 11-tej w Dziedzinku u p. Edmunda Januszewskiego odbędzie się publiczna licytacja, a mianowicie: 1 stóg żyta na polu ca 190 ctr., oszacowany na kwotę 760 zł., który można oglądać w dniu licytacji na miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

Koronowo, dnia 12 września 1935 r.

(—) Józef Mazuś,
komornik Sądu Grodzkiego w Koronowie.

Numer akt: Km. I. 1101/35. 8309

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru I. Kazimierz Tustanowski, mający kancelarję w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich nr. 7 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 20 września 1935 r. o godz. 10-tej w Bydgoszczy, ul. Gdańska nr. 23, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do firmy Jan Idzikowski, składających się z pianina, maszyny do pisania, oraz urządzenia składowego., oszacowanych na łączną sumę 1.565 zł.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 14 września 1935 r.

Komornik:
w z.: (—) Kapuściński.

Zlecenie Nr. 233/8 K.

TORUŃ

MEBLE!

wszelkiego rodzaju, najtaniej kupujesz tylko, Toruń, Prosta 5. Przekonaj się — Spamiętaj — Powiedz drugiemu. 7721

DYWANY
najtaniej
Karol Steinbach
Toruń, Szeroka 5.
7754

Szkoła tańców
Janiny Werny wyucza szybko tańczyć. Kurs rozpoczyna się 15-go września. Toruń, Stary Rynek 16.
8135

Kilimy, firany,
kapy, story i t. p. ręcznej pracy
tanio
na długoterminowe spłaty
tylko Piekary 22
Zwiedzanie nie obowiązuje kupna. 8158

Kupię tokarkę
wielkość 1 do 1½ mtr. w dobrym stanie. Oferty do Adm. „Dnia Pomorskiego", Toruń, pod nr. 8068.

Motocykl
sprzedam na chodzie 500 cm³ Ariel, Toruń, Klonowicza 38, -2, tel. 2162. (8281

Kreślarz techn.
poszukuje posady
wykonuje szybko fachowo wszelkie prace żelbet. konstrukcje, żel. budownictwo, drogi, mosty, pomiary i mapy. Zgłoszenia „Dzień Pomorski", Toruń, pod nr. 8231

Niebywały wybór PORCELANY
dobrej domowej
8297 **po cenach rewelacyjnie niskich**
GUSTAW HEYER TORUŃ, SZEROKA, TEL. 1517.

---

3 pokojowe
komfortowe, słoneczne, czyste, odnowione, osobne piętro (willa, ogród, tramwaj) zaraz korzystnie, Toruń, Lubicka 18, 8299

Parcele
ogrodowo-budowlane, dwufrontowe, pięknie ponad Wisłą, blisko dworca - śródmiejskiego korzystnie, Pluciński, Toruń, Lubicka 18.
8299

GDYNIA

Szlachetne tynki
własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji Do nabycia również marmurki do lastrica — biały, zielony, czarny, czerwony, żółty, serpentyna carara, stopnie lastricowe. Adres „ELEWACJA" Gdynia, Świętojańska 42 telefon 22-73.
Biuro sprzedaży betonu Adamas. Poszukujemy reprezentantów. 3926

Ładny
pokój umeblowany. Gdynia Świętojańska 53, m. 10. — Cena niska. — Tel. 17-76.
8243

ZAPOWIEDŹ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1) nieżonaty Tomasz Fornalik, robotnik zamieszkały w Gdyni przy ulicy Kołłątaja nr. 28-C, syn Ignacego Fornalika, robotnika fabrycznego i jego żony Marcjanny z domu Urbaniakównej, zamieszkałych w Janowie, powiat Rawicz, 2) niezamężna Marja Skokowska, gospodyni, zamieszkała w Sopotach, Seestrasse nr. 31, córka Mikołaja Skokowskiego, robotnika i jego żony Marji z domu Jarzyna zamieszkałych w Gogolewie, powiatu śremskiego, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Gdyni i w „Gazecie Gdańskiej" w Gdańsku.

Gdynia, dnia 11 września 1935 r.

Urzędnik stanu cywilnego: (—) Reinhardt.

Pracownia trykotaży
wykonuje solidnie swetry, pończochy na zamówienia, nadrabianie stopek i t. p. Gdynia, ul. Śląska I, blok Z. U. P. U., m. 12. 7415

Francuska
dyplomowana udziela lekcji francuskiego i niemieckiego. Zgłoszenia do „Gazety Morskiej" Gdynia, pod nr. 4114.

RÓŻNE

Ożenek
Z dniem 1. VIII. otworzyłem biuro matrymonjalne. Posiadam duży wybór pań i panów. Zgłoszenia przyjmuje Chrzanowski Jan, Tczew, Wibickiego 9. 8304

Kupię
używany silnik trójfazowy 220 V. 5 KM. Oferty z podaniem ceny proszę kierować R. Durnowski, Inowrocław-Mątwy. 8290

Obiady
kresowe, smaczne i tanie na świeżem maśle, Bydgoszcz, Gdańska 85, m. 4.
8306

Pianino
zagraniczne, kluby skórzane i gobelinowe, wózek dla chorych, kasę rejestracyjną na 6 osób, elektrolux, maszynę do pisania, do szycia, różne mahoniowe meble, okazyjnie tanio oferuje „Sala Licytacyjna", Bydgoszcz, Gdańska 42. 8307

Instalacje oświetlenia elektrycznego i wszelkie reperacje
wykonuje szybko i tanio
Ad. Kunisch
Grudziądz
Toruńska 4, tel. 1596
8278

Fenomen XX wieku
Jasnowidząca medjum prof. Dumąta 8282
wykrywa zbrodnie, kradzieże, zaginione osoby, odkrywa skarby, choroby, jak zdobyć miłość pożądanej osoby, wysyła horoskopy, szczęśliwe numery loteryjne gdzie go nabyć, talizmany szczęścia także z listów i fotografji. Pobiera 1 zł. 25 gr. znaczkami.
Kraków, Florjańska 21-6.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej	0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0.80 zł
w tekście na dalszych stronach	0.50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki.
W W.M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

W ekspedycji miejscowych agencyj	2.50 zł
Z odnoszeniem do domu	2.80 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu	2.89 zł
Pod opaską	4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . 2.32 gd; przez gońca	2.00 gd
„ „ z odbieraniem w administracji wprost	1.75 gd
Zagranicą	4.00 gd

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:
Witold Mężnicki, Toruń, ul. Mickiewicza 34.

UWAGI:
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20% nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann. Gdańsk, Kassubischer Markt 21, 1. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 12. — Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, ul. Kujawska. — Redaktor odpow. na Grudziądz: Wacław Gańcza, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 90. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Wit Wiosek, Tczew, ul. Kościuszki 1.

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.